

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

30 april 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR OPENBARE WERKEN, MOBILITEIT EN ENERGIE

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de netwerkproblemen bij energieleverancier Eandis en de gevolgen ervan voor de groenestroomlevering	
Interpellatie van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de noodzaak om stroomnetten aan te passen voor decentrale productie	
Interpellatie van mevrouw Fientje Moerman tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toenemende onaangepastheid van het distributienetwerk voor elektriciteit aan de groeiende productie van groene stroom	1
Met redenen omklede moties	10
Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het correct informeren van mogelijke klanten van fotovoltaïsche zonnepanelen en de erkenning van de installateurs ervan	
Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het beleid voor zonnepanelen	11
Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de REG-actieplannen van de distributienetbeheerders	18
Interpellatie van de heer Joris Vandenbroucke tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de verdieseling van het wagenpark en de hervorming van de verkeersbelastingen	
Interpellatie van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het Vlaams dieselwagenpark en de vergroening van de autofiscaliteit	
Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toename van het aantal wagens met dieselmotor en de impact ervan op de luchtvervuiling door fijn stof	20
Met redenen omklede motie	26

Waarnemend voorzitter: de heer Jan Peumans

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de netwerkproblemen bij energieleverancier Eandis en de gevolgen ervan voor de groenestroomlevering

Interpellatie van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de noodzaak om stroomnetten aan te passen voor decentrale productie

Interpellatie van mevrouw Fientje Moerman tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toenemende onaanpastheid van het distributienetwerk voor elektriciteit aan de groeiende productie van groene stroom

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het energiebeleid in Vlaanderen wordt steeds meer gestuurd door het klimaatprogramma van Europa. Zo werd in het kader van de Europese lastenverdeling een hernieuwbare energiedoelstelling opgelegd van 13 percent. De subsidiemaatregelen die momenteel door de Vlaamse Regering ter beschikking worden gesteld, alsook de fiscale aftrek die via de federale regering mogelijk wordt gemaakt, hebben op korte tijd geleid tot een explosie van allerhande groenestroomprojecten.

Vele individuele burgers zijn massaal gaan investeren in zonnepanelen omdat uiteraard naast het positief bijdragen tot het klimaatbeleid de investering binnen enkele jaren al is terugbetaald. Ook de tuinbouwsector heeft de laatste jaren fors geïnvesteerd in warmtekrachtkoppeling (wkk), die zogoed als de grootste hoeveelheid groene energie aanlevert.

Na al die positieve inspanningen kwam het bericht van Eandis over de problemen bij de groenestroomlevering dan ook als een donderslag bij heldere hemel. Nu blijkt immers dat de energieleverancier Eandis niet zo opgezet is met al deze projecten. Volgens Eandis zijn er grote problemen bij de toelevering van de groene stroom omdat hun net niet uitgerust zou zijn voor een massale hoeveelheid bijkomende groene stroom.

In Vlaanderen wordt momenteel drie keer meer groene elektriciteit opgewekt dan drie jaar geleden. Volgens

prognoses zou dit aandeel tegen 2010 nog eens verdubbelen. De vraag is echter, mevrouw de minister, of deze ontwikkelingen niet voorzien konden worden. De Vlaamse overheid stimuleert al langer groenestroomprojecten. Het lijkt ons dan ook logisch dat bij deze nieuwe ontwikkelingen van hernieuwbare energie de energieleverancier werd betrokken.

Uit een werkbezoek aan Eandis enkele weken geleden blijkt dat Eandis niet voorbereid is op de groene stroom. Het huidige netwerk zou vooral de groene stroom afkomstig van de wkk-installaties niet langer aankunnen. In de toekomst zouden dan ook vooral deze wkk-installaties een probleem vormen. Eandis meende zelfs dat de kosten voor de uitbreiding van het netwerk moeten worden doorgerekend aan alle Vlaamse stroomverbruikers.

De tuinbouwsector is bezorgd over deze uitspraken. Na een gesprek met verschillende eigenaars van wkk-installaties blijkt dat de tuinbouwers momenteel reeds zeer grote bedragen moeten neertellen om hun wkk-installatie te kunnen aansluiten op het net. Daarnaast blijkt dat er ook grote regionale verschillen zijn. Sommigen betalen 25.000 euro per megawatt opgesteld vermogen. Dat bedrag kan oplopen tot zelfs 300.000 euro, waardoor sommige gebieden onder druk komen te staan.

Daarnaast hebben de eigenaars van een wkk-installatie geen enkele garantie dat hun businessplan zal kloppen. Wanneer de installaties om een of andere reden door Eandis worden uitgeschakeld, leiden deze eigenaars enorme verliezen. Momenteel bestaat hier geen compensatie voor. De nood aan een compensatie is blijkbaar wel heel groot, gelet op de grote investeringen die deze eigenaars, veelal tuinbouwers, hebben gedaan om een wkk-installatie te installeren. Deze installaties zijn, althans voor de glastuinbouwsector, de meest milieuvriendelijke installaties, die enorme hoeveelheden CO₂ die anders zouden worden uitgestoten, besparen.

Ook in het kader van de milieusamenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de gemeenten vraag ik me af hoe het nu verder moet. Verschillende gemeenten hebben besloten om het gebruik van het aandeel groene stroom fors te verhogen. Sommige gemeenten zijn zelfs van plan om voor 100 percent over te schakelen op groene stroom. De vraag is dan of al deze groenestroomprojecten nog wel rendabel zijn. Zullen al deze burgers die zware financiële inspanningen hebben geleverd, hun investering nog verzilverd zien, temeer omdat het distributienetbedrijf Eandis bij zijn stelling blijft om de kosten voor de uitbreiding van het netwerk door te rekenen aan alle Vlaamse stroomverbruikers?

Mevrouw de minister, hoe zult u de onderhandelingen voeren met de gemeenten die momenteel in het kader van de milieusamenwerkingsovereenkomst naar 20 tot soms wel 100 percent groene stroom willen overschakelen? Werd er in het verleden bij de toekenning van subsidies aan allerlei groenestroomprojecten voldoende rekening gehouden met de toelevering van de stroom? Hoe moet het nu verder met de vele tuinbouwers die zware investeringen hebben gedaan in wkk? Enkele jaren geleden heeft de Vlaamse Regering de tuinbouwers aangeemoedigd om te investeren in wkk. Nu zijn diezelfde tuinbouwers enorm bevreesd voor de ontwikkelingen op het terrein. Wanneer Eandis hen afkoppelt van het net, zien zij hun investeringen niet verzilverd. Het probleem doet zich momenteel al voor in de Noorderkempen.

Mevrouw de minister, hebt u overleg gevoerd met Eandis dat meent dat het aantal groenestroomprojecten momenteel veel te hoog ligt, om de toelevering ervan te kunnen garanderen? Op welke manier moet de netwerkuitbreiding volgens u gebeuren? Moeten deze kosten inderdaad verhaald worden op de Vlaamse stroomverbruikers? In hoeverre zijn de groenestroomprojecten nog een haalbare kaart op het netwerktekort?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, vandaag worden twee interpellaties over hetzelfde onderwerp gehouden. Het onderwerp is belangrijk genoeg om er voldoende tijd voor uit te trekken.

Er is inderdaad een groeiende onaangepastheid van het distributienetwerk voor elektriciteit aan de groeiende productie van groene stroom. Vroeger was het netwerk berekend op een paar grote elektriciteitsopwekkers die aan het net leverden. Historisch zit men dus met een afnamenetwerk, terwijl er nu veel en een steeds groeiend aantal gedecentraliseerde producenten zijn, die wat ze zelf niet verbruiken naar het laagspanningsnet laten terugvloeien. Het probleem situeert zich natuurlijk niet bij de particulier die een paar zonnepanelen op het dak laat plaatsen en bij wie de meter daardoor terugloopt, maar wel bij de iets grotere installaties. Als men ze samentelt, ziet men dat het distributienetwerk niet aangepast is en dat er grote investeringen nodig zijn om de aansluitingen te verwezenlijken.

De aansluitingsaanvragen nemen toe voor alle groenestroombronnen, maar voorlopig rijzen de grootste problemen op plaatsen waar projecten van gemiddelde grootte zich geografisch concentreren in één regio, zoals in de Noorderkempen, waar tuinders zich zeer actief tonen. Er schijnen ook problemen te zijn in Mechelen en Sint-Katelijne-Waver.

Een tweetal weken geleden hebben we met de commissie een werkbezoek gebracht aan Eandis. Een medewerker

zei zelfs dat er een heel grote aantrekkingskracht was dankzij ons ondersteuningssysteem, waardoor onze noorderburen blijkbaar niet alleen ons vliegveld gebruiken, maar ook, in de plaats van tomaten, certificaten komen telen in de Kempen. Ik citeer hier gewoon wat een van de vertegenwoordigers van Eandis heeft gezegd.

Volgens de gegevens van Eandis, dat toch ongeveer 80 percent van het distributienetwerk beheert, zou in de komende jaren jaarlijks minimum 15 miljoen euro nodig zijn voor investeringen om het distributienetwerk aan de gewijzigde omgeving aan te passen, wat prijsstijgingen met zich meebrengt voor de burgers en bedrijven. Volgens dezelfde maatschappij zouden in de Noorderkempen alleen al de vereiste investeringen om aan alle aansluitingsaanvragen te voldoen 50 miljoen euro bedragen.

In de jongste klimaatvoorstellen van de Europese Commissie staat dat tegen 2020 in Europa een minimumaandeel van 20 percent hernieuwbare energie vereist is. Voor België houdt dat een stijging in van 2,2 tot 2,3 percent in 2005 naar 13 percent in 2020. De EU geeft echter ook aan dat dit kan worden gehaald door mee te investeren in de ontwikkeling van hernieuwbare energie in andere lidstaten waar de productie ervan efficiënter, lees goedkoper is. Het desbetreffende voorstel van richtlijn bepaalt in artikel 14 dat lidstaten de plicht hebben om hun netwerkinfrastructuur aan te passen aan elektriciteitsopwekking uit duurzame energiebronnen. Deze verplichting is al opgenomen in allerlei decreetsartikelen, technische reglementen en besluiten van de Vlaamse Regering. Europa stelt bovendien dat voorrang moet worden gegeven aan aansluiting van elektriciteit die is opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen.

Volgens de verantwoordelijke van het distributienetwerk staan op dit moment bepaalde aansluitingsaanvragen voor wkk-installaties in Vlaanderen on hold omdat het net overbelast is. Vooral bedrijven, waaronder veel tuinbouwbedrijven, met projecten worden niet aangesloten. Het businessplan kan niet worden uitgevoerd. Wij krijgen daardoor geen hernieuwbare energie op het net. Ik heb een lijstje gekregen met het aantal projecten dat op dit moment, in april 2008, niet of slechts gedeeltelijk kan worden aangesloten bij Eandis. Het gaat om 21 projecten, waarvan een heel groot deel zich bevindt in Hoogstraten en Rijkevorsel. Twee projecten zijn voorwaardelijk aansluitbaar. Dat is een slechte evolutie, slecht voor de personen die het project hebben ontwikkeld en er hun geld hebben ingestoken, en slecht voor het milieu. En het is zeker een slechte voorbode in het licht van de op ons afstormende Europese verplichtingen.

Er zullen dus in de komende jaren belangrijke beleidsbeslissingen genomen moeten worden over de inpassing van hernieuwbare energie in ons energieaanbod.

We moeten rationele beslissingen nemen en niet vooringenomen zijn tegenover deze of gene oplossing. De keuze moet voor ons allemaal, voor de gezinnen en de bedrijven, zo kostenefficiënt mogelijk zijn.

Mevrouw de minister, kloppen de cijfers over de aanpassing van het netwerk? Het gaat om minimaal 15 miljoen euro op jaarbasis. In de Noorderkempen zou blijkbaar 50 miljoen euro nodig zijn om het distributienetwerk aan te passen. Zonder naar uw intenties te peilen, zou ik graag hebben dat u kort aangeeft hoe u een oplossing zult bieden voor de projecten die niet of slechts gedeeltelijk aansluitbaar zijn. Hoe zullen de hangende aanvragen worden ingewilligd, en hoe zal het spanningsveld worden bekeken tussen de stijgende en gesubsidieerde productie van groene stroom en de daaruit voortvloeiende verrekening van de meerkost aan burgers en bedrijven?

Oorspronkelijk had ik ook nog een link gelegd met de werkgroep Energie en Klimaat, die is opgericht via het initiatief Lente van het Leefmilieu. Ondertussen heb ik de website geraadpleegd. Dat was zo'n mager beestje dat ik het opportuener vind dat we de problemen zelf aanpakken in plaats van ze naar een ander niveau te exporteren.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, ik moet de heer Glorieux verontschuldigen. Hij bevindt zich voor onze partij in het buitenland.

Zelf ben ik geen groot energie-expert. Ik begrijp een aantal zaken in elk geval niet goed. Ik beweer niet dat Groen! de meest visionaire partij is. Toen ik me bij Agalev aansloot, circuleerden daar heel wat teksten over decentrale energieproductie. Ik kon me daar toen weinig bij voorstellen. Toen is iemand komen vertellen hoe de zaken in Denemarken werden georganiseerd. Denemarken kende toen al een systeem van kleinschalige energieproducenten. Alle producenten werden hiervoor vergoed. Dat was trouwens ook onze kritiek op Electrabel, dat weigerde hiervoor te betalen. In de jaren tachtig en negentig, toch al een tijdje geleden, is in Denemarken een heel netwerk uitgebouwd. De decentrale productie slaat niet enkel op windmolens, maar ook op landbouwers die allerlei grondstoffen voor energieproductie aanwenden en op het gebruik van houtafval. Alles wat we kunnen bedenken, wordt in Denemarken voor de energieproductie gebruikt. Al die stroom komt op het net terecht. Dat systeem werkt. Denemarken heeft, zonder een beroep op kernenergie te doen, een hele economie ontwikkeld. We kunnen Denemarken moeilijk een onderontwikkeld land noemen. Het Deens model werkt.

Daarna kwam de klimaatuitdaging. De Vlaamse Regering besliste terecht om een aantal normen, zoals het halen van

11 percent uit wkk, voorop te stellen. Op een blauwe maandag of, beter gezegd, een grijze zaterdag heeft Eandis op een jaarvergadering plots verklaard dat dit niet kan. Je hoeft niet te hebben gestudeerd om dat niet te snappen. Zelfs een leek als ikzelf begrijpt niet dat een bedrijf dat de doelstellingen kent, het net niet heeft aangepast. Er zijn nu eenmaal allerlei doelstellingen van de Europese Unie, van de Verenigde Naties, van de Belgische regering, van de Vlaamse Regering, van de gemeenten en van de intercommunales met betrekking tot groene energie. Groene energie wordt niet in één enkele centrale geproduceerd. Het gaat hier om kleinere centrales, zoals zonnepanelen of het gebruik van mest en van bepaalde grondstoffen door land- en tuinbouwers.

Ons net is niet aangepast. Hier klopt iets niet. Decentrale productie is niet als een donderslag bij heldere hemel gekomen. Hoewel Eandis de mond vol heeft van proactieve beleidsvoering of van strategische doelstellingen, mist het bedrijf dergelijke kansen. Ik begrijp niet dat een bedrijf als Eandis plots dergelijke vaststellingen moet doen.

Mevrouw de minister, als toezichthoudende overheid bent u minstens gedeeltelijk bevoegd voor Eandis. Mijns inziens is het uw rol te stellen dat dit niet kan en dat snel een en ander moet gebeuren. Ik zou hier de reeds gestelde vragen kunnen herhalen of een overzicht van de problemen in het Waasland kunnen geven. Het is duidelijk dat de problemen in de Noorderkempen het grootst zijn. Het is onvoorstelbaar dat een systeem dat in het buitenland functioneert, hier niet kan werken. Iedereen wist nochtans dat dit eraan kwam. Iedereen vond het nodig de energienoden in Vlaanderen en in België op te vangen. Decentrale productie kan een oplossing bieden, maar ons laagspanningsnetwerk is niet aangepast. Dat begrijpt niemand. Om dit probleem op te lossen, zult u de zware middelen moeten gebruiken.

Waarom is hier niet op geanticipeerd? Ik veronderstel dat u op de hoogte was. Waarom hebt u niet op deze situatie geanticipeerd? Wat moet gebeuren om de problemen op korte termijn op te lossen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, het is duidelijk dat de architectuur van ons net zal moeten worden aangepast. Ons net is gegroeid vanuit een energievoorziening die vanuit enkele grote centrales vertrok en vervolgens door middel van een watervalsstelsel stroom tot in de verste uithoeken moest brengen. We moeten ons nu richten op een decentrale productie die inhoudt dat ook in de verste uithoeken overschotten op het net kunnen worden gezet. In feite moet ons net een soort internetstructuur krijgen. Het moet mogelijk worden pakketjes van het net te halen en overschotten op het net te plaatsen.

De voorbeelden in het buitenland bewijzen dat het kan. In Nederland zorgt wkk voor meer dan 40 percent van de stroomproductie. In Denemarken gaat het om ongeveer de helft. Hier moet nog 20 percent aan windenergie bij worden geteld. Zij slagen er wel in hun net aan de decentrale productie aan te passen. Dat moet bij ons ook kunnen.

In de elektriciteits- en gasdecreten staat dat dergelijke installaties prioritair moeten worden aangesloten. Ze moeten voorrang krijgen op alle andere vormen van stroomproductie. In het Vlaamse regeerakkoord staat dat we tegen 2010 25 percent van onze stroom uit hernieuwbare energiebronnen en uit wkk moeten halen.

U denkt tegen 2010 zes percent groene stroom te bereiken. Dat wil zeggen dat er op twee jaar tijd nog acht percent wkk bij zou moeten komen. Het argument dat het niet kan, dat het te moeilijk en te duur is, vind ik niet juist. Het is geen optie om niets te doen. Het is geen optie om investeerders terug naar huis te sturen. Ook al komen ze uit Nederland, mevrouw Moerman. Wij hebben er ook geen problemen mee dat de Zweden in Gent auto's of trucks komen produceren.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik geef alleen maar de woorden weer van de distributienetbeheerder, die u beter kent dan ik.

De heer Bart Martens: Wie die investeerders ook zijn, we kunnen wel vragen dat hun investeringen duurzaam zijn en dat bij wijze van spreken de tomaten en de paprika's geen bijproducten zijn van de stroomproductie. En ook dat men alles inzet op warmtepompen en dergelijke, om het energieverbruik van die kassen op een andere manier te drukken. De nationaliteit van de investeerder vind ik ondergeschikt.

Ik wil u, mevrouw de minister, nog een bijkomende vraag stellen. We moeten het net op de meest kostenefficiënte manier aanpassen. Als het goedkoper kan, door bepaalde wkk-installaties te clusteren en meteen op het hoogspanningsnet aan te sluiten, door met andere woorden de investeringen door Elia, de beheerder van het hoogspanningsnet, te laten doen, dan moeten we die meest kostenefficiënte manier kiezen. Ik zeg dit niet om de parapluutjes open te trekken en te zeggen dat het nu maar aan Elia is om dat allemaal te regelen. Neen, wij moeten een modus vivendi vinden, een protocol afsluiten en komen tot een aanpassing van de technische reglementen van zowel Elia als de distributienetbeheerder, waardoor telkens wordt uitgekeken naar de meest kostenefficiënte oplossing voor de integratie van die projecten op het net.

We zullen ook veel proactiever moeten werken. Als we in het kader van de ruimtelijke ordening zones voor glas-tuinbouw inkleuren, moet er al bij de aanvang, al in de

fase van de ruimtelijke ordening, rekening worden gehouden met de mogelijkheden voor de integratie van wkk's op het net. We kunnen met andere woorden zoeken naar zones waar het net al goed is uitgerust om dergelijke installaties op aan te sluiten. Vandaar mijn vraag, mevrouw de minister, om in overleg met uw collega van Ruimtelijke Ordening na te gaan hoe dat in de toekomst beter kan, hoe er in de toekomst, in het kader van de ruimtelijke uitvoeringsplanning, rekening kan worden gehouden met de noodzakelijke netintegratie.

Een laatste puntje, mevrouw de minister. De netbeheerders leggen hun investeringsplannen jaarlijks ter goedkeuring voor aan de VREG (Vlaamse Regulering instantie voor de elektriciteits- en gasmarkt). De VREG kijkt onder meer naar de mate waarin ons decreet over de uitbreiding van de dekkingsgraad van het aardgasnet wordt gerespecteerd. We moeten de netbeheerders ook de opdracht kunnen geven om hun net aan te passen aan de inschakeling van de decentrale productie-eenheden. De VREG, de Vlaamse regulator van onze markt, moet ook op dat punt de investeringsplannen van die netbeheerders kunnen evalueren en toetsen. In hoeverre bent u bereid om de regelgeving ook op dit punt aan te passen?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik ben blij dat de collega's aandacht hebben voor dit probleem inzake de uitbouw van het netwerk. Een jaar geleden was ik verbaasd toen ik hoorde dat men bepaalde projecten niet meer aansloot op het netwerk. Toen heb ik bij de minister twee vragen ingediend. Waren er investeringen en hoe wordt dat het best aangepakt? Het kan niet dat investeerders die klaarzitten om in projecten voor alternatieve energie te investeren, op deze manier worden tegengehouden.

Ik wil ingaan op enkele tussenkomsten, los van wie ze heeft aangebracht. Ik wil de fabel ontcrachten dat het alleen onze noorderburen zijn die hier komen investeren, die hier certificaten komen inbrengen. Het gaat niet enkel om Nederlanders, maar effectief ook om onze eigen telers. Ik ken maar al te goed de telers in de Noorderkempen die vandaag vragen om de investeringen te doen. Dat zijn mensen die hier al jaren een bedrijf hebben. Het zijn onze eigen mensen die hebben geïnvesteerd in bijvoorbeeld een tuinbouwbedrijf. Zij willen nu hun bedrijf optimaliseren door over te schakelen op een wkk-installatie, maar ze kunnen dat niet doen. Het gaat niet alleen om tuinbouwbedrijven, er zijn evengoed bedrijven die een windmolen hebben aangevraagd, wat hun ook wordt geweigerd.

Ik zeg niet dat er geen Nederlanders bij zijn. De regio is blijkbaar interessant voor die mensen, ook als het erop aankomt hier te komen wonen.

Het is niet zo dat er extra aantrekkingskracht is en dat er alleen maar nieuwe bedrijven naar die investeringen vragen. Het zijn onze huidige bedrijven die willen optimaliseren. De vraag is heel groot.

Ik heb de minister de vorige keer naar een overzicht gevraagd: waar doen die problemen zich precies voor? Ik heb toen het antwoord gekregen dat in de Noorderkempempen en rond Sint-Katelijne-Waver de problemen het grootst zijn. Ik hoop dat het zich nu en ook in de toekomst tot die regio beperkt en zal beperken. Het zou interessant zijn om te weten of in de andere regio's in de toekomst een probleem kan ontstaan, en wat daar de toestand is. Hoogstraten-Rijkevorsel werd aangehaald, waarschijnlijk omdat daar het verhaal van Eandis naar boven komt. Maar in Merksplas, ook in de Noorderkempempen, is het probleem minstens even groot. Daar zitten we wel met een gemeentelijke beheerder van het eigen netwerk, die het momenteel financieel totaal niet aankan om daar dergelijke investeringen te doen. We moeten de hele regio in één keer bekijken. Het mag of kan niet van één enkele netwerkbeheerder afhangen.

Dat brengt inderdaad torenhoge investeringen met zich mee. We moeten nagaan hoe we op de meest efficiënte manier kunnen investeren en wat de haalbaarheid is. De netwerkbeheerders zeggen zelf dat het interessanter zou zijn als niet zij, maar de federale overheid daarvoor zou instaan. De discussie daarover sleept aan, hoewel een snelle beslissing zich opdringt. Is het mogelijk om in een overleg tussen het Vlaamse en het federale niveau te onderzoeken of het federale niveau de investeringen op zich kan nemen en Vlaanderen daarin een rol kan spelen?

De heer Martens had het over een efficiënter beheer. Het zou beter zijn als we in de toekomst zouden clusteren. We moeten in de ruimtelijke ordening rekening houden met de mogelijkheden die het netwerk biedt om te investeren. Het gaat evenwel over bedrijven die vandaag al bestaan, en we kunnen ze niet zomaar op een andere plaats onderbrengen. Zo zijn tuinbouwzones niet eenvoudig verplaatsbaar.

Het gaat over zware investeringen, die niet in enkele maanden kunnen worden gerealiseerd. Kunnen we op korte termijn iets doen? De investeerders staan klaar, we mogen ze niet nog jaren laten wachten. Misschien kunnen we de netwerkbeheerders de kans geven om op korte termijn enkele projecten uit te bouwen. Er is altijd een veiligheidsmarge: als zich bij een actor een probleem voordoet, dan moet het netwerk dat kunnen opvangen. Misschien kan de veiligheidsmarge niet in het eigen bedrijf worden gegarandeerd, maar in contracten met investeerders worden ingebouwd? De tomaten zijn niet het bijproduct van de groenestroomcertificaten, veeleer het omgekeerde is het geval. De investeringen zijn nodig, dus er is nood aan een aanpak op korte termijn.

In het antwoord op mijn vorige vraag is gezegd wat er mogelijk is op het vlak van solidariteit. Kunt u daar al iets meer over zeggen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik dank de sprekers voor de interessante discussie die in deze commissie en ook elders haar beslag moet krijgen. Ik denk niet dat het mijn taak is om uitspraken te doen over wat de mensen van Eandis op 11 april hebben gezegd. Als u vragen hebt over het waarheidsgehalte van die uitspraken, dan moet u hen daarover aanspreken.

Uiteraard komen er een hele reeks uitdagingen inzake klimaatmaatregelen op ons af. Vandaag kan ik wel bevestigen dat de realisatie van de Europese doelstellingen – al is het nog niet helemaal duidelijk hoe ze er uiteindelijk zullen uitzien – niet zal kunnen met een business as usualaanpak. Dat is natuurlijk een waarheid als een koe. Er zijn investeringen nodig, zowel in de productie als in de netwerken. We weten verder niet wat de impact van de flexibiliteitsmechanismen zal zijn, wat betekent dat hoe dan ook een pak investeringen lokaal zullen moeten gebeuren.

Veel vragen gaan over dezelfde onderwerpen, ik zal ze dus proberen te bundelen. Waarom heeft Vlaanderen niet geanticipeerd op de noodzaak om de netten aan te passen, en welke maatregelen zullen er worden genomen? Ik wil dat toch nuanceren. De netwerkbeheerders hebben de taak hun netten goed te beheren en in te staan voor de noodzakelijke aanpassings- en uitbreidingsinvesteringen om de decentrale productie-installaties aan te sluiten. Het toezicht op de activiteiten van de netwerkbeheerders – op de investeringen en de kwaliteit van de dienstverlening – is een taak die in een beheersovereenkomst is toevertrouwd aan de VREG). Als ik me niet vergis, is het tijdens de vorige legislatuur dat de elektriciteitsdecreten en de aardgasdecreten zijn goedgekeurd. De VREG meldt me dat ze er bij de netbeheerders geregeld op heeft aangedrongen om bij hun investeringsstrategie en planning ook rekening te houden met een mogelijke toename van de decentrale productie. Een belangrijk knelpunt is dat men niet gemakkelijk op voorhand kan schatten waar de decentrale productie precies zal worden opgesteld.

De tijd die nodig is om de netten aan te passen, overtreft in veel gevallen de doorlooptijd van een productie-investering zodat het van zeer groot belang is dat de geplande investering tijdig wordt aangemeld. Daarnaast komen de productie-installaties vaak op plaatsen te staan waar er geen of laag verbruik aanwezig is. Dat betekent dat bijkomende verliezen worden gegenereerd en dat de energiestroom omgekeerd wordt. Dat kan aanleiding geven tot een belangrijke conceptuele

aanpassing in de beveiliging van het net. Daar hebben we vandaag mee te kampen.

Om de voordelen van de decentrale productie te kunnen benutten moet je er eigenlijk voor zorgen dat de productie en de consumptie onderling zo goed mogelijk op elkaar zijn afgestemd. Er wordt verwezen naar de prioriteiten die in de reglementen zijn opgenomen. Ik zal even een misverstand rechtzetten. Er kan een probleem van prioriteit ontstaan. Ik geef een voorbeeld: er kan een conflict ontstaan als een wkk en een steenkoolcentrale tegelijk worden gepland. In dat geval moet prioriteit worden gegeven aan de aansluiting bij de wkk-centrale. Het gaat er dus om de juiste prioriteit te leggen als men de keuze heeft.

Een tweede belangrijk element dat al is aangehaald, is het volgende. Bij grotere projecten moet altijd worden onderzocht op welk spanningsniveau een bepaald project best wordt aangesloten. Dat kan betekenen dat meerdere netbeheerders bij een aansluitingsaanvraag moeten worden betrokken. Ook bij een aansluiting op laag- of middenspanning moeten de effecten op de netten op de hogere spanning die worden uitgebaat, mee worden onderzocht. Het is best mogelijk dat ook op die netten investeringen nodig zijn om het transport van energie te verzekeren.

Tot slot kan het nog complexer worden als er meer dan één projectontwikkelaar bij betrokken is en er een hoge concentratie van projecten voorligt. In de Noorderkempen bestaat er een hoge concentratie. Dat ligt ook mee aan de basis van de interpellaties van mevrouw Van den Eynde en Moerman. Ik verwijs naar de eerdere discussie met mevrouw Rombouts. We zullen met een overleg starten, maar moeten uitkijken waar de juiste verantwoordelijkheid wordt gelegd. Het is niet onbelangrijk Elia mee te betrekken bij het hele verhaal. Ik kom er straks nog op terug.

Ik heb de VREG gevraagd om de zaak voort te onderzoeken en na te gaan welke oplossingen voor deze specifieke situatie kunnen worden uitgewerkt. Het is wel van belang te stellen dat het niet aangewezen is om investeringen te plannen in wkk vooraleer de aansluitingen op het elektriciteits- en gasnet door de netbeheerder zijn onderzocht. Enkele interpellanten verwijzen naar de gigantische mogelijkheden die wkk heeft om groene stroom te produceren. Ik wil even een misverstand uit de wereld helpen. Wkk levert niet automatisch groene stroom. Het hangt ervan af welke brandstof bij de productie wordt gebruikt. Alleen als groene brandstof wordt gebruikt, kan men tot groene stroom komen. Fossiele brandstoffen tellen niet mee voor het produceren van groene energie.

De aanpassing van de netten is een zware uitdaging. Het is van belang dat de netbeheerders onder toezicht van de

VREG op een constructieve manier meewerken. De VREG heeft gemeld dat er op dit ogenblik zeer regelmatig overleg met de netbeheerders plaatsvindt en dat er wordt gewerkt aan een aanpassing van de bestaande aansluitingsvoorschriften. De aanpassing dient een dubbel doel. Er moet een degelijk net gegarandeerd zijn voor alle aangeslotenen, maar het is eveneens van belang dat de inpasbaarheid van de decentrale productie-eenheden wordt verbeterd. Er moet natuurlijk wel rekening worden gehouden met alle knelpunten. Ik denk aan de juiste plaats en zo meer.

Vandaag zijn er bij de VREG twee zaken in behandeling. Er is een klacht ingediend vanwege het niet-aansluiten van een productie-installatie door de netbeheerder. Beide zaken worden nog onderzocht, want decretaal is de netbeheerder verplicht om de aansluiting van een productie-installatie op basis van hernieuwbare bronnen en warmtekrachtkoppeling te realiseren. Ik heb hier een lijst van de prioriteiten bij me waar mevrouw Moerman al naar verwees. Ik weet niet of ik hem kan meegeven, al ben ik voorstander van volledige openheid.

De eerste aanvraag die is binnengekomen, dateert van 2005. Daarna is er niets meer binnengekomen, slechts vanaf maart 2007 is de ene aanvraag na de andere binnengekomen. Dat toont aan dat het probleem recent is. Als we kijken naar de aanvragen die binnenkomen en de interesse die ervoor bestaat, zien we pas vanaf maart 2007 een aantal extra aanvragen. Daarenboven is het aantal effectieve aanvragen beperkt. Ik denk dat het er in totaal een zevental zijn, maar daarnaast zijn er nog een aantal aanvragen van personen die mogelijk zin hebben om te investeren, maar die louter informatief zijn. Men doet nu al de aanvraag, nog niet met de zekerheid dat er een investering komt, maar om te zeggen dat men geïnteresseerd is, zodat het nu al kan worden meegenomen in het overleg om na te gaan hoe we in de toekomst ervoor kunnen zorgen dat de investering ook automatisch haar rendement krijgt via het net.

Mevrouw Moerman, de eerste aanvraag dateert van 2005, de rest is van begin 2007 en er zijn een aantal louter informatieve aanvragen, zonder dat een effectief investeringsdossier wordt ingediend.

Mevrouw Van den Eynde, u stelt ook een vraag over de problematiek van de gemeenten en de omschakeling op groene stroom. Ik denk dat er geen probleem hoeft te zijn, omdat er een ontkoppeling is tussen de levering van elektriciteit en het etiket, de oorsprong van de groene stroom. Duurzame stroom kan uit Vlaanderen afkomstig zijn, maar dat moet niet, tenzij de gemeente in het bestek zet dat het allemaal uit Vlaanderen afkomstig moet zijn. *(Opmerkingen van mevrouw Fientje Moerman en de heer Bart Martens)*

Ik weet dat eigenlijk niet, maar ik ken geen voorbeelden.

Mevrouw Fientje Moerman: Mevrouw de minister, ik dacht een tweetal weken geleden gehoord te hebben dat door de gemeenten een Europese overheidsopdracht is uitgeschreven om aan de vereiste groene stroom te voldoen.

Minister Hilde Crevits: Dat is een argument te meer om te zeggen dat die stroom niet uit Vlaanderen moet komen.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik denk ook niet dat dat wettelijk kan.

Minister Hilde Crevits: Ik probeer duidelijk te maken dat het niet nodig is dat de stroom uit Vlaanderen komt. Of het al dan niet technisch mogelijk is om te bepalen dat de stroom uit Vlaanderen moet komen, laat ik in het midden. Het is misschien delicaat, maar er zijn allerhande constructies te bedenken.

Mevrouw Van den Eynde, ik moet me ook niet in de plaats van de gemeenten stellen. Zij hebben een autonomie om een bestek uit te schrijven. Ik zeg dat die groene stroom geen probleem hoeft te zijn en van overal kan komen. Dat is wat ik hier als antwoord wens te geven. Ik ga me dus vandaag zeker niet in de plaats stellen van de mogelijke constructies die gemeenten in dat verband al dan niet opzetten en spreek me niet uit over de wenselijkheid om dat al dan niet te gaan beperken.

Wat de toekenning van overheidssteun aan groene stroom betreft, wil ik stellen dat wkk niet noodzakelijk groene stroom oplevert. De ondersteuning wordt enkel geboden aan projecten die daadwerkelijk een bijdrage leveren aan het halen van onze doelstellingen op het vlak van groene stroom en wkk. De huidige steunmaatregelen, zowel de groenestroom- als de wkk-maatregelen, zijn volledig op de productie gebaseerd. Er wordt enkel steun verleend als de stroom ook effectief wordt opgewekt en verbruikt.

Dan waren er uiteenzettingen over het prijskaartje en het kostenplaatje. Zowel de transmissie als het transport en het distributietarief zijn tot op vandaag federale materie. Het is dan ook de federale regulator, de CREG (Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas), die instaat voor de goedkeuring van die verschillende tarieven.

Cijfers inzake investeringsbudgetten kan ik onmogelijk bevestigen of ontkennen, omdat ze niet bij mij terechtkomen. Wel zal de aanpassing van de netten en de bijkomende aansluitingen op een aantal vlakken effectief tot een kostenverhoging aanleiding geven. Een deel van die kosten wordt geïndividualiseerd en aan de aansluitingsaanvrager aangerekend, een ander deel wordt gesocialiseerd en aan de verbruikers aangerekend.

Als men met een investeringsaanvraag geconfronteerd wordt, wil de distributienetbeheerder de kost in de

tarieven verrekenen. Als de CREG weigert, is er maar één oplossing: het wordt in de algemene boekhouding gestopt, waardoor de dividenden van de gemeenten dalen. Als Vlaamse overheid hebben we daar geen vat op.

Als we erin slagen om de decentrale productie op een weloverwogen manier in te passen, kunnen we daardoor ook besparingen realiseren. Zo kunnen bepaalde vervangings- of uitbreidingsinvesteringen worden uitgesteld. Ook kunnen we erin slagen de verliezen op de netten te beperken of kan de decentrale productie een rol spelen bij het aanleveren van diensten die nu op een centrale manier worden geleverd.

Wat betreft de aansluitingen heeft de Vlaamse Regering een kader geschapen dat een voordeel biedt aan producten van groene stroom en kwaliteitsvolle wkk's, net om dergelijke projecten te stimuleren. Daar staat uiteraard een kost tegenover. Die kost moet door de maatschappij gedragen worden en het is de regulator die erop toeziet dat de netbeheerder zijn taak op een technisch-economisch verantwoorde manier uitvoert. Vandaar dat het niet onnozel is om te pleiten om de bevoegdheid over de distributietarieven te regionaliseren. Dan wordt de taak bij één regulator gelegd, kunnen we het beleid als een geheel beschouwen en wordt het niet langer opgesplitst over twee regulatoren, die eigenlijk maar de helft van het gezichtsveld kunnen bekijken.

Mevrouw Moerman, u zegt dat u niets vraagt over de Lente van het Leefmilieu. Er is echter een bijzonder grote nood, die al dan niet in de Lente van het Leefmilieu gelenigd moet worden, aan een zeer intens doorgevoerd overleg met het federale niveau. Dat overleg loopt op dit ogenblik. Het is belangrijk dat we tot een nog meer intens overleg komen met Elia, de federale transmissienetbeheerder, om al van bij de voorbereiding van elke werkzaamheid en bij elke investering die zal moeten gebeuren, intens samen te werken. Bijvoorbeeld wordt er sinds een aantal maanden zeer intens overleg gepleegd over de regeling van de wkk's in Merksplas en de Noorderkempen, met de bedoeling om het opgelost te krijgen. Ook in Oostende is men op dit ogenblik omtrent een bepaald project tot een oplossing aan het komen, waarbij er effectief samengewerkt wordt en waar er voor de kosten een oplossing geboden wordt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Dank u wel, mevrouw de minister. Ik wil nog een aantal aanvullingen doen. Het is niet de bedoeling om Eandis de oorlog te verklaren maar de laatste weken lazen we in de pers dat we bijna 30 percent energie gaan halen in onze buurlanden terwijl de mensen aan de grens te horen krijgen dat er geen plaats meer is op het net. Volgens mijn informatie komt er 60.000 megawattuur van het

buitenland, vooral van motoren die continu draaien. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat grote energieleveranciers liever de goedkopere energie willen kopen van het buitenland dan hier in energie te voorzien.

Mevrouw de minister, u zegt ook verschillende keren dat de aanvraag tijdig moet gebeuren. Maar degenen die nu hebben geïnvesteerd in groenestroominstallaties, hebben dat toch gedaan. Ik heb niet de indruk dat daar een probleem zou zijn. Wanneer u toestemt dat er een investering mag gebeuren en dat er installaties mogen komen, dan is alles volgens mij conform.

Het volgende punt heb ik in mijn ingediende vraag misschien niet duidelijk genoeg gesteld. Het kan volgens mij niet dat op basis van willekeur installaties worden uitgeschakeld. Er bestaat geen zekerheid voor die mensen. Ze hebben een businessplan opgesteld. Wanneer er plots een teveel is aan groene stroom, worden er gewoon energieproductie-installaties van het net gegooid. Dat kan niet, want dan klopt het financiële plaatje niet meer voor de mensen die daarin hebben geïnvesteerd. Ze verwachten dat er geld in het laatje komt.

Wat betreft de groene stroom voor de gemeenten, moeten we niet de aankoop van groene stroom uit het buitenland gaan promoten bij de gemeenten, terwijl bepaalde groenestroomprojecten in ons land geen kansen krijgen omdat er geen netwerk is.

Ik heb uit uw antwoord niet echt begrepen wat uw standpunt is in de problematiek die Eandis stelt, namelijk: er is een tekort aan netwerk, we moeten een enorme investering doen en dat wordt doorgerekend aan alle stroomverbruikers.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Eerst en vooral: ik heb niets tegen onze noorderburen. Wel vond ik de uitspraak die we te horen kregen tijdens ons werkbezoek, kenschetsend voor de manier waarop de situatie wordt ingeschat. Mevrouw Rombouts heeft gelijk: het zijn in eerste instantie onze eigen investeerders, tuinbouwers in dit geval, die betrokken zijn. Er zijn er ook andere. Ik zeg niet: slecht, slecht, slecht. We kunnen echter niet om de realiteit heen dat er nu een hoop wkk-projecten hangende zijn. Er zijn 122 wkk's in dienst, aangesloten of een offerte van november 2007. Nu zijn er 155 nieuwe aanvragen. Dat zijn de cijfers die men mij meedeelt. Het totale vermogen is 400 megawatt, zegt men bij Eandis. Ter vergelijking: dat is iets meer dan wat nodig is voor de Antwerpse regio.

We zitten echt wel met een probleem en dat moet worden aangepakt. Het moet mogelijk zijn om dat op een rationele manier te doen. Er werd ons ook gezegd dat de

distributienetbeheerders, in casus Eandis, momenteel al onderhandelen met Elia. Technisch gezien heeft het op bepaalde plaatsen immers geen enkele zin om projecten van hernieuwbare energie op het laag- of middenspanningsnet te zetten. Die moeten op het hoogspanningsnet. Hoe lager de spanning, hoe groter het verlies: dat is nu eenmaal een natuurkundige wet. Het heeft geen zin om hernieuwbare energie te produceren, als dat daarna verdwijnt, en dan niet als elektrische energie, maar als warmte. Als dat met Elia kan worden geregeld, dan is dat een goede zaak.

Ik vraag me toch af of men zich genoeg rekenschap geeft van de uitdaging. Vorige week heb ik expliciet aan een van de vertegenwoordigers van de distributienetbeheerders de vraag gesteld. Er zijn de reeds nu bestaande verplichtingen. Daarbij komt nog het Europese klimaatplan. Die richtlijnen zijn weliswaar nog niet aangenomen, en er zullen nog wijzigingen zijn, maar de teneur is absoluut duidelijk. Misschien is dit subjectief, maar ik had de indruk dat dit te veel louter als een technisch probleem wordt beschouwd. Letterlijk werd gezegd: dat is de zaak van de politiek, en dan moeten wij maar zien. Ik vind dat we een betere en meer anticiperende dialoog zouden moeten voeren om deze situatie, die in de komende jaren nog acuter zal worden, op te vangen.

Mevrouw de minister, u hebt gelijk: dergelijke investeringen en een dergelijke planning gebeuren niet van vandaag op morgen. Dat vereist maanden en jaren. Daarom zou het goed zijn, mochten de distributienetbeheerders in hun investeringsplannen expliciet duidelijk maken hoe ze met die steeds groeiende eis tot de inpassing van hernieuwbare energie omgaan. Dat is onontbeerlijk.

Ik treed u bij als u zegt dat er inderdaad moet worden gekeken op welke wijze er het meest efficiënt kan worden gewerkt. Daarover hebt u trouwens in het recente verleden verklaringen afgelegd. Er moet worden bekeken of een en ander niet moet worden geclusterd, zodat de aansluiting op het hoogspanningsnet gemakkelijker wordt.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mevrouw de minister, u bent uw betoog begonnen met de stelling dat de Vlaamse overheid niet kan anticiperen en geen proactief beleid kan voeren met betrekking tot deze problematiek. Sta me toe daaraan te twijfelen. Ik ben in 1995 begonnen in dit parlement. Een van de toenmalige grote projecten van Van den Brande II was Telenet Vlaanderen. Dat is vergelijkbaar. Het ging over gemeentelijke intercommunale activiteiten. Iedereen wist dat die zouden blijven aanmodderen. Toen is ervoor gekozen van dat netwerk een modern netwerk te maken, aangepast aan de eenentwintigste eeuw. Het moest een internetnetwerk worden,

met wederkerigheid: het moest niet alleen mogelijk zijn om televisiebeelden binnen te krijgen, maar ook om dingen te kunnen versturen. Dat was de essentie van dat netwerk. Men is daaraan beginnen te werken. Belgacom is dan gevolgd, met als gevolg dat België, en zeker Vlaanderen, een performant netwerk heeft van alles wat te maken heeft met telefoon, televisie, mobilofoon en dergelijke. Daar is Vlaanderen de gangmaker geweest. Dat is de verdienste geweest van voormalig minister-president Van den Brande. Op dat vlak was hij zeker visionair. Hij heeft de intercommunales gedwongen om een aantal zaken te doen. Limburg is een ander verhaal, maar dat zullen we nu niet vertellen.

Er was alleszins een proactief beleid om van een centrale productie naar een decentrale productie over te gaan voor alles wat met televisie te maken heeft. Dat betoog kunnen we ook hier houden. Ook hier moeten er gigantische investeringen gebeuren, zoals bij de omschakeling van koperkabels naar coaxkabels. Hetzelfde moet gebeuren als het gaat over laag-, midden- en hoogspanning. Dat is een perfect vergelijkbare situatie. Toen heeft de overheid wel het voortouw genomen. Natuurlijk zijn er verschillen, maar het gaat over proactief beleid. Dat beleid is hier niet gevoerd. Ik ben het dus niet met u eens: de overheid kan minstens een aantal dingen forceren en zware investeringen doen, met economische gevolgen.

Dit is natuurlijk niet alleen de verantwoordelijkheid van Eandis. Ook Elia moet zijn verantwoordelijkheid nemen en deze zaken helpen oplossen. Ik hoop dat dit probleem in de Noorderkempen zo snel mogelijk wordt opgelost. Als immers iets antireclame is voor investeringen in groene energie, dan zijn het wel dit soort situaties. We kunnen het ons niet veroorloven dat dit niet wordt opgelost.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb eruit begrepen dat er wordt overlegd met Elia en dat er inderdaad wordt gezocht naar de meest kostenefficiënte manier om die installaties te kunnen aansluiten. Wel had ik graag enig perspectief gehad over de vraag wanneer dat tot resultaten moet leiden. In ons regeerakkoord staat immers dat we tegen 2010 25 percent van onze stroom uit hernieuwbare energie en wkk moeten halen. Dat betekent dat het geïnstalleerde vermogen van wkk-installaties bij wijze van spreken nog zou moeten verdubbelen, en dan heb ik het nog niet over de Europese doelstellingen die tegen 2020 moeten worden gehaald. We moeten dus alle zeilen bijzetten om hier snel een oplossing voor te vinden.

De netbeheerder zou op een meer proactieve manier moeten kunnen inspelen op die investeringen. Hij kan ofwel via de ruimtelijke ordening duidelijk maken waar de installaties gaan komen, ofwel via een soort vroeg aanmeldingssysteem. Het is een zeer goede zaak dat er nu al zo veel informatieve vragen binnenkomen. Het is

misschien de taak van de netbeheerders en de VREG om met die mensen rond de tafel te gaan zitten en na te gaan welke initiatieven op een snelle manier integreerbaar zijn in het net.

U zegt dat er nog maar weinig aanvragen zijn. Pas vanaf 2007 zat er beweging in. Laat ons blij zijn dat die golf nu komt. In de toekomst wordt het mogelijk een micro-wkk te installeren voor een gezin of in een klein gebouw. We moeten daar rekening mee houden. Als die technologie beschikbaar is, zal het wel aanvragen regenen. In Nederland gaat men ervan uit dat die micro-wkk over enkele jaren de condensatieketel gaat opvolgen. Dan kunnen bij wijze van spreken gezinnen ook stroomproducent worden.

Tot slot, de uitdaging ligt er niet alleen in om de nieuwe decentrale productie in te schakelen in het net en het net daarvoor aan te passen. De uitdaging zal ook zijn de installaties allemaal op een slimme manier aan te sturen. Mevrouw Moerman spreekt van 400 megawatt aan aangevraagde installaties. Dat komt overeen met een nieuwe moderne STEG-centrale (stoom- en gascentrale), namelijk een aardgasgestookte centrale. Als men die kan inschakelen op het moment van een piekaanvraag naar stroom, kan men piekvermogen uitsparen. In economische termen betekent dat een enorme winst. De stroomproducenten die werken met warmtekrachtinstallaties kunnen een zeer goede prijs krijgen voor de stroom die ze op dat moment op het net zetten. Zo werkt het in Denemarken. Op het moment van piekvragen worden de centrales telemetrisch aangeschakeld. Ze slaan de warmte op in warmwatertanks en die wordt later geleverd. Men laat de installaties pas aanslaan als het interessant is en nodig is. Het is niet enkel een kwestie van netdesign, maar ook van aansturing. Al die kleine installaties zouden telemetrisch, als één grote centrale, kunnen worden beschouwd en door de netbeheerders worden ingeschakeld op piekmomenten.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Het pingpongspel dat dreigt tussen Vlaanderen en het federale niveau is duidelijk in beeld gebracht en aan bod gekomen. Ik ben blij dat u het overleg met de federale overheid geïntensifieerd hebt om naar oplossingen te zoeken.

Mevrouw Van den Eynde, mensen op een willekeurige manier van het net afgooien, kan inderdaad niet. Men kan niet zomaar worden afgesloten van installaties die in het verleden beschikbaar waren. Daar zijn trouwens nooit afspraken over gemaakt.

Aan de andere kant, als men in de toekomst in goed overleg gaat met mogelijke investeerders, kan er extra plaats worden gecreëerd. Dat is de kortetermijnredenering. Er staan genoeg investeerders klaar om daar wel

op in te gaan. Er moeten wel afspraken worden gemaakt. Dat bewijst dat het water hoog staat. Het gaat niet over geld verdienen, maar over kostenbesparend werken in bedrijven.

Ik heb met netwerkbeheerders gesproken. Ze gingen de mogelijkheden onderzoeken. Ik zou graag willen dat u dit voorstel meeneemt naar het overleg met de netwerkbeheerders.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor de toelichtingen.

Mevrouw Van den Eynde, misschien versta ik u niet goed, maar Eandis is een distributienetbeheerder. Natuurlijk worden de kosten doorgerekend: ofwel aan de klanten, ofwel in de eigen boekhouding en dan gaat het weg van het dividend van de gemeente. Dat zijn de enige twee mogelijkheden.

Ik wil het voorbeeld van de Noorderkempen aanhalen. Het overleg met Elia loopt op dit moment zeer goed. Men heeft zich geëngageerd om tegen half mei tot een voorstel te komen. Er zijn twee mogelijkheden. Elia zou hier zeer nuttig zijn en de post in Beerse kunnen uitbreiden. Laat me dit vergelijken met het parlement. Ofwel hebben alle parlementsleden een aparte lijn met het ministerie, ofwel komt het ministerie naar het parlement. Dat laatste zou uiteindelijk veel minder kosten. De post moet gewoon worden uitgebreid. Dan kan iedereen er gebruik van maken. Dat is de beste operatie. Iedereen is het daarmee eens.

Tegen half mei komt er dus een voorstel. Als men tot die investering kan komen, wordt ze doorgerekend gespreid over heel Vlaanderen. Het zou nuttig zijn als alle geplande investeringen uitgevoerd zouden worden. Dan is ineens alles aangepast en opgelost, daar in de Noorderkempen.

Mijnheer Martens, u pleit voor een gestructureerde aanpak. We zullen veel leren uit de ontwikkelingen in de Noorderkempen. We zullen leren waar we wat moeten aanpassen om ervoor te zorgen dat we in de toekomst efficiënter vooruit geraken. Ik ben vrij positief ingesteld, maar als blijkt dat het allemaal blokkeert, dan moeten we nagaan hoe we met onze verantwoordelijkheid moeten omgaan. Ik verwacht veel van het overleg dat nu aan de gang is.

Mijnheer Stassen, ik ben verwonderd over uw tussenkomst. U verwijst naar de heer Van den Brande en Tele-net. Ik wil er u attent op maken dat het Elektriciteitsdecreet is goedgekeurd toen uw partij in de meerderheid zat. Tussen 2000 en 2004 is er niet zoveel visionairs gebeurd. Kijk maar eens naar de groenestroomproductie. De huidige regering heeft ervoor gezorgd dat distributienetbeheerders

zelf hun wkk's kunnen gebruiken om verliezen op te vangen. Zelfs dat was niet mogelijk tussen 2000 en 2004. Uw partij kon stappen vooruit hebben gezet inzake Elia, u maakte toen deel uit van de federale regering. U bent dus slecht geplaatst om mij te verwijten dat ik niet visionair genoeg ben.

De aanvraag van 2005 was louter informatief. Ik had gezegd dat dat op tijd moest gebeuren. Doordat die aanvragen nu op tijd gebeuren, start het overleg ook tijdig. De tijd die nodig is om die investering te doen, is nog altijd korter dan de benodigde tijd om de netten aan te passen. Daar zitten we nu mee. Misschien zal dat in de toekomst gemakkelijker lukken. We moeten nu zien hoe de gesprekken verder lopen. Dit is een objectieve vaststelling waar we verder niet veel aan kunnen doen. Mijnheer Stassen, u zegt dat we dat in 2000 al hadden kunnen zien. Uw partij had dat dan maar moeten zien. Ik heb daar een andere mening over.

Mijnheer Martens, u had het over de slimme meters, over telemetrie. Eandis zegt dat de kostprijs daarvan 1,3 miljard euro is. Als we dat moeten doorrekenen aan de consument, dan hou ik mijn hart vast.

De heer Bart Martens: Correctie: ik heb het woord slimme meters niet gebruikt. Het ging over de telemetrische aansturing van de decentrale productie. Dat is iets anders dan slimme meters die het verbruik telemetrisch kunnen lezen en die in elk gezin zouden moeten komen.

Minister Hilde Crevits: U sprak over micro-wkk's, dat zijn toch slimme meters. Ik snap het verschil niet.

De heer Bart Martens: In de plannen van sommigen en van de Europese Commissie zou dat wel eens een verplichting kunnen worden, net zoals dat in Nederland, Italië en Zweden gebeurt. Slimme meters zouden ter vervanging komen van bestaande meters en het voordeel hebben dat men de meterstanden telemetrisch kan lezen. Die zouden kunnen corresponderen met slimme verbruiksapparaten, bijvoorbeeld een diepvries die aanslaat op het moment dat er een lage prijs is. Dan krijgen we een slimme productie.

Men hoeft geen algemeen ingevoerd systeem van slimme meters te hebben om decentrale productie-installaties telemetrisch te kunnen laten aanslaan. Dan zet men een slim kastje op de plaats waar de decentrale productie is. Dat zijn twee aparte discussie. Ik heb niet gezegd dat we morgen moeten beginnen met de uitrol van die slimme meters. Daarvoor is wel nog wat studie nodig.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Stassen, door mevrouw Moerman en door mevrouw Van den Eynde werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk

om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Tinne Rombouts treedt als waarnemend voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het correct informeren van mogelijke klanten van fotovoltatische zonnepanelen en de erkenning van de installateurs ervan

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het beleid voor zonnepanelen

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mevrouw de minister, zonnepanelen zijn bijzonder populair. Er is een enorme toename van het aantal aanvragen en vergunningen. Het plaatsen van zonnepanelen wordt dan ook gesubsidieerd op verschillende niveaus, door netbeheerders, gemeenten enzovoort. Het is duidelijk te zien dat het in bepaalde periodes populair is. Dat merk je zeker als je lokaal werkt en vergunningen moet afleveren. Dat is het geval wanneer de leveranciers op pad gaan en wanneer verenigingen avonden organiseren over het installeren van zonnepanelen. Ook na een beurs zoals Batibouw, zijn er duidelijk veel meer mensen geïnteresseerd in het plaatsen van zonnepanelen.

De panelen hebben een enorme visuele impact. Ook daarover worden vaak discussies gevoerd, maar ik ga daar nu niet op in. Als het milieu erop verbetert, is het een goede zaak. We kunnen het opwekken van milieuvriendelijke stroom alleen maar toejuichen.

Ik maak me echter een beetje zorgen over deze nieuwe trend. Ik spreek uit ervaring, want in mijn gemeente moeten we wekelijks 5 tot 6 vergunningen voor zonnepanelen afleveren en ik merk dat veel mensen onvoldoende of onjuist werden geïnformeerd. Bepaalde leveranciers, maar zeker niet alle, laten na om correcte informatie te geven. Een zonnepaneel rendeert niet overal. Het rendement is afhankelijk van de stand van het dak, van de inplanting van de woning en van de installatie en van het zonnepaneel.

Ik stel ook vast dat een aantal mensen zonnepanelen plaatsen op bijzonder slecht geïsoleerde huizen. We

hebben het daar onlangs ook over gehad in de commissie voor Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening. Mensen leveren geen inspanningen op het vlak van isolatie, maar plaatsen toch zonnepanelen omdat die zo zichtbaar zijn. Iedereen in de buurt weet dan dat ze iets doen voor het milieu, dat ze inspanningen leveren, maar ze laten na om hun enkel glas te vervangen of om hun dak op een behoorlijke manier te renoveren. Nochtans leverde de overheid al heel wat inspanningen om de mensen te sensibiliseren en worden daarvoor ook de nodige subsidies verleend.

Mevrouw de minister, ik ben ervan overtuigd dat we aan deze hype, het installeren van zonnepanelen, een aantal voorwaarden moeten koppelen. Dat is noodzakelijk. Vaak gaat het om eenvoudige mensen die een dergelijke installatie letterlijk aangesmeerd krijgen, maar er niets mee zijn. Ik heb daarom een aantal vragen voor u.

Bestaat er een erkenning van installateurs van fotovoltatische zonnepanelen? Is er een verplichte opleiding of kan iedereen zomaar aan de slag gaan, info geven en panelen plaatsen?

Hoe kan worden voorkomen dat mensen zonnepanelen op hun dak plaatsen terwijl hun huis of de constructie daar absoluut niet voor geschikt is? Hoe kan worden voorkomen dat de panelen volledig verkeerd georiënteerd worden? Hoe kunnen we de mensen ertoe aanzetten om eerder te investeren in de isolatie van hun woning, want die kan in veel gevallen veel meer besparingen opleveren dan de zonnepanelen?

Meestal worden geen voorwaarden gekoppeld aan de subsidies. Men dient een dossier in, vraagt de vergunning aan en ontvangt de subsidie. Moeten er aan de subsidies geen bijkomende voorwaarden worden gekoppeld? Ik denk aan een voorafgaande energieaudit of aan voldoende garanties op het vlak van de efficiëntie en het rendement van de zonnepanelen. Daardoor kunnen we de mensen misschien ook beter informeren en hen behoeden voor investering waaraan ze niets hebben, voor investeringen die misschien wel zichtbaar zijn, maar waarvan niemand beter wordt. Sommige mensen houden immers een financiële kater over aan het plaatsen van zonnepanelen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag sluit voor een stuk aan bij die van mevrouw Schauvliege, maar is iets breder, want ik heb ook bijkomende vragen over de doelstelling die België en Vlaanderen willen halen: 13 percent hernieuwbare energie tegen het jaar 2020.

Zonne-energie doet het goed in Vlaanderen. We merken een exponentiële stijging in de vraag naar zonnepanelen,

en dat is een heel positieve ontwikkeling. Zonne-energie is een van de weinige alternatieve energiebronnen die we in Vlaanderen kunnen aanwenden. Vanzelfsprekend speelt de markt daarop in. Zo zijn er bedrijven die dit gat in de markt hebben ontdekt. Er zijn er zelfs die gratis zonnepanelen installeren bij particulieren in ruil voor de bekende groenestroomcertificaten. Dat systeem van groenestroomcertificaten functioneert goed om bepaalde doelstellingen voorop te stellen en af te lijnen.

Op een studiedag van het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch Bouwen en Wonen (VIBE) was echter een kritische noot te horen. Zonne-energie wordt immers steeds meer beschouwd als een belegging, hierover verschijnen zelfs artikels in De Tijd. Sommigen beschouwen ze eerder als een belegging dan als een manier om energie te besparen. Dit komt door de combinatie van investeringssteun, fiscale tegemoetkomingen en gegarandeerde subsidiëring gedurende twintig jaar.

Op de studiedag werd het voorbeeld gegeven van iemand die 500 euro heeft om energie te besparen. Wie dat bedrag in fotovoltaïsche zonnepanelen stopt, doet de stroomrekening jaarlijks met 75 kilowattuur dalen. Datzelfde bedrag investeren in een zonneboiler, levert al een besparing op van 250 kilowattuur per jaar. Een oude diepvries vervangen door een nieuw exemplaar, levert een minderverbruik op van 500 kilowattuur en 500 euro besteden aan dakisolatie, kan de stroomrekening zelfs met 4000 kilowattuur reduceren.

Mevrouw de minister, wat is uw standpunt? Zal het systeem van de groenestroomcertificaten worden geëvalueerd en eventueel ook worden herzien? Het zou bijvoorbeeld meer gedifferentieerd kunnen worden naargelang de vorm van hernieuwbare energie.

Europa legt België de doelstelling op van 13 percent hernieuwbare energie tegen 2020. Hoe en wanneer zal die worden verdeeld tussen Vlaanderen en Wallonië? Welke potentieelstudies zal men hiervoor gebruiken?

Welke doelstellingen stelt men voorop inzake elektriciteit uit duurzame hernieuwbare energie en uit wkk? De huidige doelstelling voor groenestroomcertificaten loopt tot 2010. In het regeerakkoord lezen we: "In de loop van 2006 leggen we de groenestroomdoelstellingen vast voor de periode tot 2018". Hoe staat het daarmee?

Hoe groot schat men het potentieel aan zonne-energie in Vlaanderen? Verschillende studies hebben al geprobeerd om dat te berekenen. Ook het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek (viWTA) heeft daar een zeer interessante studie over gepubliceerd.

Inzake het vergunningenbeleid voor zonnepanelen was er in de commissie voor Leefmilieu recent nog een

discussie naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heren Daems en De Klerck. Minister Van Mechelen opperde toen: "Er moet eens een onderbouwd onderzoek komen over wat een minimale oppervlakte is om een bepaald rendement te verzekeren. Dat zou eventueel een afwijking van die 20 percent kunnen rechtvaardigen. Een dak kan natuurlijk heel groot of heel klein zijn. In het ene geval zal men bijna het hele dak moeten bedekken om een minimum aan rendement te hebben, in een ander geval heb je maar een stuk van het dak nodig. Bijkomend studiewerk zou aanleiding kunnen geven tot meer selectiviteit in de vrijstelling van de stedenbouwkundige vergunning zoals door sommigen van u wordt aanbevolen."

Is er intussen sprake van zo'n studie om andere criteria dan oppervlakte in overweging te nemen bij een stedenbouwkundige vergunning? Is het een optie om bij deze overweging het oordeel van een energiedeskundige die energieaudits in woningen doet, mee te nemen?

Europa laat België toe ook de in het buitenland aangekochte hernieuwbare energie te verrekenen in de vereiste dertien percent. In hoeverre zal het systeem voor groenestroomcertificaten hiervoor worden aangepast?

Blijkbaar heeft de btw-administratie recent beslist om de groenestroomcertificaten btw-plichtig te maken. Bij verkoop zou dus vanaf 1 april 2008 21 percent btw aangerekend moeten worden. Voor btw-plichtige bedrijven heeft dit geen belang, want dat wordt gerecupereerd via de btw-aangifte, maar hoe zit dat voor particulieren en vzw's? Zal de Vlaamse Regering maatregelen ter zake nemen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb nog een paar bijkomende vragen.

Om onze doelstellingen inzake groene stroom te halen, zullen we inderdaad alle zeilen moeten bijzetten. Daartoe moeten we niet alleen aan de teller werken, maar ook aan de noemer. Ik onderschrijf dan ook de opmerking van mevrouw Schauvliege dat we mensen goed moeten informeren en hen duidelijk moeten maken dat ze met investeringen in betere isolatie, superisolerende beglazing en efficiënte verwarming vaak op een meer kostenefficiënte manier winst kunnen maken.

Dat neemt niet weg, mevrouw de minister, dat we op het vlak van zonnepanelen nog een serieuze inhaalbeweging moeten doen, zeker als we kijken naar de ons omringende landen. En dat zou dan alleen nog maar zijn om de huidige doelstellingen te halen. Uw voorganger, toen nog minister Peeters, had aangekondigd dat de doelstelling voor groene stroom zou

worden verdubbeld van 6 percent in 2010 tot 12 percent tegen 2015. Hoe staat het daarmee?

U hebt gezegd dat u het voorstel van de Europese Commissie zou afwachten. Dat hebben we op 23 januari gekregen, dus we weten welke uitdagingen ons te wachten staan. We weten nu ook dat we dat ventiel hebben van de aankoop van certificaten in het buitenland. Maar alleen al om die 12 percent tegen 2015 te halen die uw voorganger heeft beloofd, zullen we al een serieuze inhaalbeweging moeten maken, en dat voor alle vormen van vernieuwbare energie.

We stellen nu vast dat zeer grote projecten op het vlak van zonnecentrales in de praktijk niet worden geïntegreerd in het net omdat ze tot onevenredig hoge kosten leiden voor bepaalde distributienetbeheerders. De Vlaamse Regering heeft destijds een energiebeleids-overeenkomst afgesloten met de distributienetbeheerders, waarbij zij verplicht zijn om de certificaten voor een periode van twintig jaar aan 450 euro af te nemen. Zij verkopen die certificaten op de reguliere markt van de groenestroomcertificaten aan een marktwaarde die nu rond de 110 euro schommelt. Voor een netbeheerder betekent dat een kost, die hij doorrekent in zijn tarieven.

De energiebeleids-overeenkomst stelt klaar en duidelijk dat, indien die verplichting tot onevenredig hoge kosten leidt voor één of meerdere netbeheerders, de Vlaamse Regering een verrekeningssysteem – een solidariserings-systeem, zeg maar – in werking zal stellen. Die vraag is nu gekomen van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen, een netbeheerder met weinig laagspanningsklanten, maar met een groot werkingsgebied en vooral ook een groot potentieel inzake zonne-energie. Hoe zit het nu met dat engagement van de Vlaamse Regering? Als de regering zich ertoe engageert zo'n solidariserings-systeem op te zetten en de netbeheerders vragen ernaar, dan moet de regering haar engagement nakomen.

Er valt verder ook nog iets te doen aan het niveau van de groenestroomcertificaten. Er is sprake van verschillende bewegingen. De bedoeling van de minimumprijs was dat de investeringen rendabel konden worden gemaakt en dat de zogenaamde onrendabele top kon worden weg-gewerkt.

We zitten hier met twee fenomenen. Enerzijds wordt door de schaalvoordelen de productie van zonnepanelen goedkoper. Dat wordt tijdelijk wat tegengewerkt door een tekort aan 'solar grade silicium' op de markt, maar in principe daalt de leercurve en moet je steeds minder toeleggen om die investering rendabel te maken. Dat zou kunnen leiden tot een neerwaartse aanpassing van het niveau van groenestroomcertificaten voor zonnepanelen.

Anderzijds is de ecologiepremie voor bedrijven wegge-vallen of onzeker geworden via het systeem van de 'call

for tenders', dat toenmalig minister Moerman nog heeft ingevoerd. Beide systemen heffen elkaar mis-schien op, maar met een nieuwe, herberekende onren-dabele top zou men in elk geval moeten komen tot een aangepaste waarde van een groenestroomcertificaat.

Het is natuurlijk ook zo dat hoe groter de projecten zijn, hoe meer schaalvoordelen men heeft en hoe min-der men moet toeleggen om de onrendabele top te overbruggen. Men kan dus misschien ook denken aan een zekere degressiviteit, in functie van de omvang van het project, van de waarde van de groenestroomcertifi-caten, maar dergelijke grote projecten niet aansluiten zou mijns inziens een verkeerd signaal zijn ten aanzien van de producenten die met grote centrales hun bijdra-ge willen leveren tot het halen van onze groenestroom-doelstellingen.

Mevrouw de minister, hoe ver staat het met de inwer-kingtreding van het verrekeningssysteem? We hebben die discussie al gevoerd in het kader van de bespreking van de beleidsbrief. U hebt toen gezegd dat u uw ad-ministratie de opdracht had gegeven om dat te onder-zoeken. De administratie is klaar met haar huiswerk en heeft u een voorstel gedaan. De bal ligt dus in uw kamp. Wanneer komt u uw engagement na inzake de inwerkingtreding van zo'n solidariserings-systeem? Hoe zit het met de aanpassing van het decreet dat ge-richt is op het verhogen van de groenestroomdoelstel-ling en het desgevallend aanpassen van de basiswaar-den voor groenestroomcertificaten in functie van de VITO-studie (Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek) over onrendabele toppen?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik sluit me aan bij deze vragen om uitleg. Ik ben zelf een beetje ervaringsdes-kundige. Ik heb acht jaar geleden voor het eerst zelf een zonnepaneel geïnstalleerd. Ik was de eerste in mijn gemeente die daarvoor een bouwvergunning moest aanvragen. Intussen hebben we binnen de beweging die in mijn provincie actief is, een heel netwerk van infoavonden georganiseerd. Ik beaam de stelling van de sprekers dat zonnepanelen een hype aan het worden zijn. Mevrouw Schauvliege en de heer Peumans ver-klaren terecht dat mensen eerst geïnformeerd moeten worden over andere mogelijkheden voor ze overgaan tot de investering in een zonnepaneel.

Veel mensen beschouwen de plaatsing van een zonne-paneel vandaag als een investering. Ze verlengen hun hypothecaire lening. Het is vooral de generatie van de vijftigers die overtuigd is om daarin te investeren.

Momenteel ontstaat er een hele commerce rond de zonnepanelen. We mogen echter niet vergeten dat het over veel geld gaat, ondanks de subsidies, de

groenestroomcertificaten enzovoort. Het is dan ook de taak van de overheid om te proberen de mensen zo goed en eerlijk mogelijk te informeren. En daar begint nu het schoentje te knellen.

Het afgelopen jaar hebben we vastgesteld dat er nogal wat installaties verkeerd worden geplaatst op de daken. Daardoor vermindert de opbrengst. Het rendement voor wie investeert in een fotovoltaïsch paneel ligt dus lager. Mevrouw Schauvliege vraagt terecht hoe het zit met de erkenning en wie welk advies geeft. Er wordt veel te weinig benadrukt dat het ook belangrijk is dat het zonnepaneel op een zeer vakkundige manier op het dak wordt geplaatst.

De bouwinnovatiebeurs die in mijn provincie plaatsvond, stond dit jaar in het teken van duurzaam wonen en zonne-energie. Er waren dertig standhouders. Dat was in het verleden nooit gezien. Iedereen heeft het nu over de soorten zonnepanelen en de kostprijs ervan, maar niemand vraagt zich af of de plaatsing ervan zinvol is, rekening houdend met de oriëntatie van de woning, en hoe dat zonnepaneel op het dak wordt aangebracht. En daar knelt nu het schoentje. Vandaag kan elke elektricien zo'n systeem plaatsen. De elektriciens in Vlaanderen zijn zeer deskundig, maar ik vraag me af of ze in staat zijn om zonnekundig advies te verstrekken over zonnepanelen. Ik denk eerlijk gezegd van niet, met alle gevolgen van dien voor wie daar de afgelopen maanden in geïnvesteerd heeft. Nu horen we dan ook de eerste klachten.

De vraag is nu welke firma dat advies geeft. De mensen van de firma die in mijn provincie is uitgeroepen tot beste firma, zijn idealisten. Zij waren net als de heer Martens, ikzelf en andere collega's in deze commissie, tien à twintig jaren geleden al overtuigd dat er moest worden geïnvesteerd in welbepaalde energiebronnen. Zo'n firma krijgt nu klachten van mensen die blijkbaar niet wisten dat ze met bepaalde omstandigheden rekening moesten houden. U weet dat de klimatologische omstandigheden vandaag niet meer dezelfde zijn als die van tien jaar geleden. Ons klimaat verandert. Het is allemaal goed en wel een zonnepaneel op het dak te laten plaatsen. Het huidige systeem is echter anders dan dat van tien jaar geleden. De kostprijs loopt al snel op tot een half miljoen oude Belgische franken. Ik zou niet graag meemaken dat mensen komen vertellen dat de helft van hun dak is gaan vliegen omdat het zonnepaneel verkeerd is geïnstalleerd.

Een tweede groot probleem is dat er geen duidelijkheid bestaat. Er wordt gesproken over zonneboilers, de fotovoltaïsche installatie. Stedenbouw is hier al aan bod gekomen. Ook op het gemeentelijk niveau is er een groot probleem. In 44 gemeenten zijn er 44 verschillende papieren en 44 verschillende zaken. Gebruikers, klanten en geïnteresseerden vragen of het niet mogelijk is één dossier in te dienen, ervoor te zorgen dat ze weten wat ze aan wie moeten leveren.

Mevrouw de minister, het is ook belangrijk dat op de factuur van de verkoper het merk van het zonnepaneel staat. De eerste Chinese zonnepanelen zijn nu al gearriveerd. Op de bouwbeurs had een grote ondernemer een stand. Hij had een bestelling geplaatst bij een firma. Toen hij de factuur kreeg, stond het merk van het zonnepaneel er niet op. Uiteindelijk bleken het Chinese panelen te zijn, waarvan de kwaliteit niet gegarandeerd is.

Mevrouw de minister, hoe kan worden gezorgd voor een verfijning? Vandaag bestaat de keuring voor het elektrische gedeelte. Kan ook gezorgd worden voor een keuring inzake de zonnetechnische juistheid van de opstelling van panelen? Kan daarbij dan ook gekeken worden naar het hechtingssysteem?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mevrouw de voorzitter, het probleem dat de heer Peumans heeft aangehaald, mag niet zomaar onder de mat worden geschoven. De btw-administratie heeft inderdaad een beslissing genomen. Daarin staat dat particulieren die groenestroomcertificaten ontvangen voor de zonnepanelen, daar 21 percent btw op moeten betalen. Ik weet niet of ondertussen al een antwoord is gegeven op de vraag in het federale parlement. Als ik me niet vergis, is de vraagsteller ondertussen staatssecretaris geworden. Vanwege de geringe volumes, zouden de particulieren toch niet btw-plichtig zijn. Mevrouw de minister, kunt u dat bevestigen? Indien niet, kunt u dan aan de federale minister van Financiën vragen daar duidelijkheid over te scheppen?

Het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen plant grote zonne-installaties. Ik pleit ervoor dat bij alle voorstellen tot solidarisering van de kosten de juiste analyses en cijfers worden bijeengebracht. Indien een solidarisering zonder rem zou gebeuren voor het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen, dan zou dat ertoe leiden dat alleen voor dat project jaarlijks 215 miljoen euro wordt verrekend in de distributienettarieven van het Vlaamse Gewest. Bij de Elia-heffing, waarover zoveel te doen is geweest, gaat het in totaal om 172 miljoen euro bijkomende lasten. We moeten opletten met dergelijke voorstellen. We moeten eerst alle cijfers en implicaties voor de gezinnen en bedrijven kennen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Geachte collega's, ik dank u voor de talrijke vragen. Mijnheer Martens, van u had ik niet anders verwacht. Het gaat over uw favoriete stokpaardje. Ik zal daar straks in het kort op antwoorden. De zaak is ook bij de bespreking van de beleidsbrief ter sprake gekomen. *(Opmerkingen van de heer Bart Martens)*

Mevrouw Schauvliege, om te kunnen genieten van de steunmaatregelen van de federale overheid inzake btw

en personenbelasting is een registratie van de aannemer als elektrotechnisch installateur verplicht. Een andere verplichting is er dus niet. De investeringssteun van de Vlaamse overheid aan particulieren is weggefallen. Ze worden enkel nog gesteund via een opbrengststeun. Het bedrag is hier al aangehaald. Als een particulier daar profijt uit wil halen, is het van belang dat de panelen op een goede plaats geïnstalleerd zijn. Anders is de opbrengststeun uiteraard veel minder.

Uit navraag blijkt dat we geen klachten in verband met het net geschetste probleem hebben ontvangen. We zullen hier in elk geval rekening mee houden.

Het Vlaams Energieagentschap (VEA) heeft onlangs, in samenwerking met de industriële sectoren en de kenniscentra, de vzw Quest opgericht. Deze afkorting staat voor 'Quality centre for sustainable energy technologies'. Het gaat hier om een kwaliteitscentrum voor kleinschalige, duurzame energietechnieken. De missie van de vereniging bestaat uit het ontwikkelen en het beheren van een neutraal, onafhankelijk systeem voor kwaliteitsbewaking bij de toepassing van kleinschalige, duurzame energiesystemen. Een ander belangrijk aandachtspunt betreft voldoende opleiding en een degelijke informatieverstrekking inzake de kwaliteitscontrole en -bewaking. De vzw probeert mensen in verband met de bestaande problemen zo goed mogelijk te informeren. De vzw legt evenwel geen verplichtingen op. Het gaat hier om een kennis- en kwaliteitscentrum.

Het verstrekken van objectieve informatie over de technologie en de toepassingen voor particuliere gebruikers behoort ook tot de taken van het VEA. Het agentschap maakt hiervoor gebruik van een website, folders en brochures. Daarnaast beschikt het VEA over voldoende expertise om deze informatie eveneens langs de telefoon of via e-mail te verstrekken. Vooraleer ze tot dergelijke investeringen overgaan, aarzelen de mensen niet om informatie in te winnen. Dat gebeurt wel degelijk.

Het VEA heeft tevens zitting in diverse platformen waar op regelmatige basis overleg met de betrokken sector wordt gepleegd. Wat de fotovoltaïsche zonne-energie betreft, heeft de sector een sectorfederatie opgericht. Die federatie heeft de welluidende naam BelPV gekregen.

Het is de Vlaamse houding opbrengststeun te verstrekken en alle informatie ter beschikking te stellen. De installateurs moeten een erkenning inzake elektrotechnieken hebben om de installaties deskundig te kunnen plaatsen. De vraag is natuurlijk op welke plaats de installaties moeten komen. Indien een windmolen in een put wordt geplaatst, zal hij ook niet veel opbrengen. Het gaat hier in elk geval om een opbrengststeun.

Wat het ondersteuningsbeleid betreft, zit Vlaanderen met een mengeling van maatregelen en verplichtingen.

Er zijn energieprestatienormen voor de nieuwbouw en voor verbouwingen. Er zijn certificaten. Er is ondersteuning in de vorm van premies en van fiscale aftrekmogelijkheden. Dit totaalpakket heeft betrekking op alle maatregelen ten voordele van rationeel energieverbruik, warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energiebronnen.

Verschillende sprekers hebben terecht opgemerkt dat investeren in alternatieve energiebronnen slechts één aspect van de zaak is. Indien we het vooropgestelde percentage willen bereiken, zouden we best ook de noemer, het totale energieverbruik, doen dalen. Dit zou onze doelstelling immers een pak haalbaarder maken.

Gisteren heb ik in Parijs het Internationaal Energieagentschap bezocht. Dit agentschap focust zich in sterke mate op de mogelijkheden om de komende jaren met de grote uitdagingen inzake energiebesparing om te gaan. Het gaat hier onder meer om de vraag hoe we efficiënt kunnen optreden in grote steden, waar we vaak met een sterk verouderd patrimonium zitten.

Mevrouw Schauvliege heeft terecht opgemerkt dat we moeten vermijden dat zonnepanelen op een slecht geïsoleerd dak worden geplaatst. De Vlaamse Regering heeft recent een besluit goedgekeurd dat niet-belastingbetalers, die uiteraard geen fiscaal voordeel genieten, toch een premie toekent. Op die manier proberen we deze handicap, met name het ontbreken van een fiscaal voordeel, alsnog op te vangen.

Het gaat hier om een verstandige maatregel. De investeringen die op het vlak van de energiebesparing het hoogste rendement opleveren, leveren de hoogste premie op. Wie enkel glas door sterk isolerend glas vervangt, krijgt een hogere steun dan wie dit glas door minder isolerend glas vervangt. Dakisolatie scoort het hoogst op de ladder van de beperkingen van het energieverbruik en levert bijgevolg de hoogste steun op. Op deze manier trachten we de mensen te stimuleren om eerst voor de meest energiezuinige investeringen te kiezen. Indien de federale overheid zou besluiten de ondersteuningsmechanismen te herbekijken, zou ze hier best rekening mee houden. Ik ben in elk geval vragende partij om die gradaties in aanmerking te nemen.

Het lijkt me enigszins voorbarig nu te stellen dat veel eigenaars van een installatie voor zonne-energie in slecht geïsoleerde woningen wonen. Zoals mevrouw Heeren heeft opgemerkt, blijven de investeringen, ondanks alle bestaande incentives, nog steeds omvangrijk. De terugverdientijd bedraagt zeker tien jaar.

Het kan niet de bedoeling zijn de uitbouw van de kleinschalige milieuvriendelijke productie af te remmen door het opleggen van bijkomende verplichtingen, zoals een energieaudit. We moeten ervoor zorgen dat

het een het ander niet tegenhoudt. Dit zou uiteraard een slechte evolutie zijn.

We beschikken momenteel nog niet over informatie over het rationeel-energieverbruiksprofiel van de eigenaars van de fotovoltaïsche installaties. Aangezien het me zeer nuttig lijkt hier meer zicht op te verwerven, heeft het VEA de opdracht gekregen een enquête uit te voeren bij de eigenaars die met steun van de Vlaamse overheid een dergelijke installatie hebben geplaatst.

Het is nuttig om na te gaan wie een dergelijke installatie heeft geplaatst en wat het profiel is van de woningen waarop dat is gebeurd. Het is nuttig om op basis van de resultaten van die enquête, die ik dus nog niet heb, te evalueren of het al dan niet noodzakelijk is om een initiatief te nemen dat erop gericht is om een prioriteitenhiërarchie – namelijk eerst aandacht voor rationeel energieverbruik en dan pas voor milieuvriendelijke energieproductie – te ondersteunen. Ik zou graag eerst een precies beeld hebben van het profiel van de woningen waarop dergelijke systemen werden geplaatst.

Uw eerste vraag, mijnheer Peumans, was vrij gelijk aan die van mevrouw Schauvliege. Als antwoord op uw tweede vraag kan ik u melden dat er op dit ogenblik een Energieoverleg loopt, ENOVER, tussen de federale staat en de gewesten. Het Belgische standpunt ten aanzien van het voorstel van richtlijn wordt daarin voorbereid. Op termijn zal de Vlaamse doelstelling vastgelegd moeten worden in overeenstemming met de uiteindelijke Europese doelstelling voor België. Dat zal uiteraard gebeuren in het overleg tussen de federale staat en de drie gewesten.

Over het Belgische en het Vlaamse potentieel aan hernieuwbare energiebronnen bestaan verschillende studies. Die zijn allemaal samen opgenomen in de viWTA-studie 'Is er plaats voor hernieuwbare energie in Vlaanderen?'. Die studie werd opgesteld in opdracht van het Vlaams Parlement. Voor Vlaanderen beschikken wij als meest recent en gedetailleerd onderzoek over de VITO-studie 'Prognoses inzake hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling tot 2020 van oktober 2005. Deze studie bevat een business-as-usual- en een proactief scenario. Het potentieel van zonne-energie belooft volgens deze studie 75 megawatt in 2020 in het business as usualscenario en 453 megawatt in het proactief scenario. Hierbij valt op te merken dat door de enorme groei inzake fotovoltaïsche zonne-energie in 2006 en 2007 volgens de meest recente cijfers van de VREG (Vlaamse regelingsinstantie voor de elektriciteit- en gasmarkt), die dateren van april 2008, bijna 20 megawatt geïnstalleerd is, waarvan ongeveer 10 megawatt in 2007 alleen al. Dat is toch belangrijk.

Door de enorme groei van het aantal zonne-energieinstallaties veroorzaken de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning een grote administratieve last

voor de gemeentebesturen. Momenteel is er een vrijstelling tot 20 percent van het dakoppervlak in gebieden waar geen bijzondere voorschriften gelden. Er is steeds een vrijstelling voor opstellingen op een plat dak.

Een gemiddeld particulier project heeft momenteel een oppervlakte van 32 vierkante meter. Deze oppervlakte is goed afgestemd op het energieverbruik van een gemiddeld huishouden, maar is in de meeste gevallen aanzienlijk meer dan 20 percent van het dakvlak op het zuiden. Volgens mijn informatie wordt in de gebieden waar geen bijzondere voorschriften gelden, altijd een bouwvergunning verleend. Dus mogen we misschien overwegen om, ter vermindering van die administratieve lasten voor de mensen en de besturen, het vrijstellingspercentage te verhogen. Daarover is uiteraard verder overleg noodzakelijk met mijn collega van Ruimtelijke Ordening. Voor de gebieden waar bijzondere voorschriften gelden, moeten we nagaan hoe de procedure eventueel vereenvoudigd zou kunnen worden omdat daar in een aantal gevallen een omslachtig openbaar onderzoek noodzakelijk is.

Dan de vragen over het voldoen aan de verplichtingen inzake hernieuwbare energie. Ik gaf al bij de vorige vragen aan dat er onduidelijkheid bestaat over de handel in garanties. België heeft daarover verduidelijking gevraagd. We zullen het beleid evalueren in functie van de mogelijkheden in die handel en in functie van de langetermijndoelstellingen die voor Vlaanderen zullen worden vastgelegd.

U weet ook dat als die studie stelt dat we 12 percent kunnen halen, dat de 60 percent potentie op de Noordzee in dat cijfer verrekend is. Dat is een belangrijke nuance, mijnheer Martens.

De lidstaten zullen volgens het voorstel van richtlijn worden verplicht om tegen maart 2010 een actieplan voor te leggen waarin zij aantonen hoe zij de doelstellingen zullen realiseren. Als onderdeel van het beleid inzake hernieuwbare energie zal ook het systeem van groenestroomcertificaten worden geëvalueerd.

De VREG, mijnheer Martens, bereidt een voorstel voor om de verrekening van de kosten van die groenestroomcertificaten voorwaardelijk te solidariseren. 'Voorwaardelijk' omdat we moeten vermijden dat om het even welk project om het even waar zou kunnen worden gerealiseerd, terwijl in dat geval 90 percent van de kosten door anderen wordt gedragen. Ik verwijs hier naar de 480 hectare fotovoltaïsche zonnepanelen in de Antwerpse haven, die ettelijke miljoenen euro's hebben gekost. We moeten goed het ene tegen het andere afwegen – dat was trouwens ook de teneur van de tussenkomst daarover van mevrouw Moerman.

Het klopt dat er een schrijven van de btw-administratie is. Dat sloeg ook bij ons in als een bom. Ik heb daarover

op 18 april 2008 een brief geschreven aan mijn federale collega Didier Reynders, waarin ik vraag om die beslissing in heroverweging te nemen. Ik heb er geen probleem mee dat we hier een kopie van die brief ronddelen. Ik heb nog geen antwoord ontvangen, maar ik weet wel dat het perfect mogelijk is voor minister Reynders om een glasheldere en geruststellende beslissing te nemen. Zijn antwoord zal mij uiteraard zeer benieuwen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Ik dank u voor het antwoord. U zegt dat er tot vandaag nog niet echt klachten zijn binnengelopen. Ik denk wel dat het beter is te voorkomen dan te genezen.

Mijn ervaring leert me dat er gewone mensen zijn die het zich eigenlijk niet kunnen veroorloven maar toch leningen aangaan om zonnepanelen te kunnen plaatsen. Ik ben zelf schepen voor Ruimtelijke Ordening, en ik zie de evolutie: als er ergens een informatieavond plaatsvindt, dan reageren de mensen daarop. Als er objectieve informatie wordt gegeven, dan is dat goed. Ik stel evenwel vast dat sommige avonden worden georganiseerd door leveranciers en installateurs. Sommige mensen verlaten die bijeenkomsten met een contract op zak, maar zonder dat ze zich goed hebben kunnen informeren of het wel zin heeft om panelen te plaatsen. Er zijn ongetwijfeld bonafide actoren actief, maar er zijn ook cowboys aan het werk. Zou het daarom niet interessant zijn om daarover een informatiecampagne op het getouw te zetten? Een folder of een tv- of radiospot kunnen volstaan om de mensen te waarschuwen.

U verwijst naar de opbrengst, en naar de ondersteuning. U verwijst ook naar andere inspanningen die u levert. Dat is uiteraard zeer goed. Toch vraag ik me af of er geen certificaat moet worden uitgereikt voor goede installaties die een betekenisvol rendement zullen opleveren. Dan kan dergelijk certificaat een voorwaarde voor het ontvangen van steun worden. Misschien is dat technisch erg moeilijk, maar we zouden toch moeten kunnen onderzoeken of er geen vorm van controle mogelijk is. Ik begrijp u wel als u zegt dat we geen bijkomende voorwaarden kunnen opleggen, zoals een energieaudit die moet aantonen of een woning wel voldoende energiezuinig is. Toch denk ik dat we de mensen in zeer eenvoudige bewoordingen moeten uitleggen dat energiebesparende maatregelen dikwijls veel meer opbrengen dan het plaatsen van zonnepanelen. Het is natuurlijk leuk aan de buurt te tonen dat men zonnepanelen plaatst en iets doet voor het milieu, terwijl een dakinstallatie niet zichtbaar is.

Minister Hilde Crevits: Van het isoleren van het dak zouden we de meest sexy maatregel moeten maken, maar dat is moeilijk, want het resultaat is onzichtbaar.

Mevrouw Joke Schauvliege: Ik dring dus aan op meer en betere informatie.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Zonne-energie is het neusje van de zalm, maar zonder de zalm geraak je niet aan het neusje. Alle sensibiliseringskanalen moeten worden aangewend om mensen duidelijk te maken dat de eerste prioriteit energiebesparing is. De controle op de installatie en de erkenning door de installateurs is een probleem voor zonnepanelen, maar evengoed voor condensatieketels die soms slecht zijn geïnstalleerd of afgesteld op veel te hoge temperaturen, waardoor de rendementswinst verloren gaat. Hetzelfde kunnen we zeggen over het aanbrengen van isolatie: ook dat gebeurt nog vaak verkeerd, met allerlei condensatieproblemen en koudebruggen als gevolgen. We moeten dus inderdaad nagaan hoe we kunnen waarborgen dat de mensen waar voor hun geld krijgen en de overheidssteun nuttig wordt aangewend.

De bouwvergunningen en het herbekijken van het vrijstellingspercentage vind ik een goede zaak. Wat het esthetische aspect betreft, vind ik dat het dakbedekkingsmateriaal geen rol speelt. Het doet er niet toe of een dak volledig met zonnepanelen is bedekt, dan wel dat dit slechts voor 20 percent het geval is. Volgens mij zou men voor hellende daken tot een volledige vrijstelling van de bouwvergunning kunnen overgaan, zoals dat voor platte daken het geval is.

Wat de solidarisering betreft, stel ik voor het debat hier niet te voeren. Ik wil toch enkele kwakkel uit de wereld helpen. Wat de haven van Antwerpen betreft, moet ik benadrukken dat de kostprijs niet 215 miljoen euro per jaar is. Als de 90 hectare bruikbare oppervlakte volledig wordt gebruikt, dan gaat het slechts over 9 miljoen euro per jaar. Als die kost wordt doorgerekend in het nettatarief van het Antwerpse Havenbedrijf, dan neemt het distributienettarief met 19 percent toe, maar na solidarisering leidt dat tot een stijging van het distributienettarief in Vlaanderen met 0,42 percent en een stijging van de eindprijs van elektriciteit met 0,13 percent. Als we dat vergelijken met de stijging met 20 percent van de distributienettarieven in 2007 ten gevolge van de dading met de CREG (Commissie voor de Regulering van de Elektricititeit en het Gas), dan is dat een verwaarloosbare stijging. Laten we de zaken eerlijk bekijken en geen foute cijfers de wereld insturen om de solidarisering op de lange baan te schuiven. De Vlaamse Regering heeft dat engagement aangegaan, en moet dat ook nakomen.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Vandaag moet een elektrische installatie worden gekeurd, ik pleit er dan ook

voor om ook te zorgen voor een keuring van de technische kant van een installatie van zonnepanelen als voorwaarde om die premie te verkrijgen.

Minister Hilde Crevits: Er is voorgesteld de installatie van zonnepanelen te laten voorafgaan door een energie-audit. Dergelijke audit houdt evenwel geen verplichtingen in. Ik twijfel dus aan het nut ervan. We zijn vandaag wel bezig met het opleiden van energiezuinige architecten. De opleiding kent een enorm succes. Er wordt gefocust op energiezuinigheid.

Wat de labeling betreft, noteer ik de uitdrukkelijke vraag om er een door te voeren. Het tegenhouden van de invoer van Chinese panelen is vandaag onmogelijk. Het gaat hier om productnormering. Ik stel voor om dat binnen de vzw Quest te bespreken. Ik geef het voorbeeld van de waterzuiveringsinstallaties. We zijn erin geslaagd om daarvoor tot een keurmerk te komen. Het keurmerk betrof het product zelf en de plaatsing, maar daarmee is het onderhoud nog niet opgelost. We moeten bekijken of we voor zonnepanelen ook tot een kwaliteitslabel kunnen komen, zonder de plaatsing mee te rekenen. Ik zal het probleem door de werkgroep laten onderzoeken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de REG-actieplannen van de distributienetbeheerders

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijn vraag gaat over een meer traditionele manier van verwarmen, namelijk verwarmen met stookolie. Deze wijze van verwarmen wordt nog altijd door 33 percent van de Vlamingen gebruikt.

Op 10 december maakte het Vlaams Energieagentschap (VEA) de lijst bekend met de verschillende REG-premies of rationeelenergiegebruikpremies voor 2008. De REG-actieplannen passen in het beleid van de Vlaamse Regering om door rationeel energiegebruik de CO₂-uitstoot te verminderen.

In de REG-actieplannen bepalen de elektriciteit- en aardgasdistributienetbeheerders vrij welke initiatieven ter bevordering van rationeel energiegebruik in aanmerking komen voor een premie. Tegen 1 juni 2008 leggen de netbeheerders hun ontwerp-REG-actieplannen voor het volgende kalenderjaar voor aan het VEA. Het VEA beoordeelt de actieplannen op volgende criteria: de berekeningsmethode om de energiebesparende effecten te

bepalen, de hoogte van de financiële tegemoetkoming, de voorwaarden voor het verkrijgen van de tegemoetkoming en de projectaanpak van de actieverplichtingen. Het VEA beoordeelt de actieplannen dus aan de hand van een reeks efficiëntiecriteria, maar doet zelf geen voorstellen.

De Vlaamse regelgeving voorziet in een financiering van de REG-premies door het Energiefonds. De realiteit is echter anders. De premies worden gefinancierd door een toeslag op de elektriciteitsfactuur. Alle gebruikers van elektriciteit dragen dus in verhouding tot hun verbruik bij aan de financiering ervan.

Waar het aankomt op de keuze van REG-initiatieven en de uitbetaling van premies, worden de elektriciteitsgebruikers niet meer op gelijke voet behandeld. De distributienetbeheerders stellen wel REG-premies voor een verwarmingsketel ter beschikking aan de aardgasgebruikers, maar zelden of nooit aan de mazoutgebruiker. 52 percent Vlamingen die met aardgas verwarmen krijgen door alle distributienetbeheerders REG-premies aangeboden voor de aanschaf van een aardgascondensatieketel. 33 percent van de Vlamingen die met stookolie verwarmen, kunnen slechts bij 3 van de 15 distributienetbeheerders terecht: PBE, Agem en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen. Als men naar het totale aantal gebruikers kijkt, is dat minder dan één percent.

Blijkbaar is het feit dat de distributienetbeheerders wel aardgas verdelen, maar geen mazoutverdelers zijn, hier niet vreemd aan. Het antwoord van de voorzitter van Eandis is daarbij kenschetsend. Ik citeer: “Deze houding wordt binnen een vrije energiemarkt en een normaal functionerend concurrentiemodel verantwoord door de opdracht die de netbeheerders hebben om hun activiteiten, en de daaraan verbonden kosten, te optimaliseren. De door de overige distributienetten gedistribueerde volumes bepalen mee dit optimum. Bovendien zijn de distributienetbeheerders ook nog verplicht de hen opgelegde openbardienstverplichtingen in verband met de aansluitbaarheidsgraad van aardgas te realiseren. Maatregelen ter ondersteuning van een energiebron die uiteindelijk ten aanzien van de eigen infrastructuur en de daaraan verbonden kosten geen toegevoegde waarde geeft, leidt tot een concurrentievervalsing van de energie die men zelf distribueert als energiedrager voor nieuwe gebruikers en ten aanzien van de bestaande gebruikers.”

In 2007 nam Informazout het initiatief om bij aankoop van een nieuwe mazoutcondensatieketel een subsidie van 250 euro te verlenen om de condensatiemarkt in de belangstelling te zetten. In België steeg de vervanging van oude verwarmingsketels op mazout door hoogrendementscondensatieketels van 369 tot 2765 stuks. Uitgaande van de vervanging van de naar schatting een kleine 400.000 verouderde verwarmingsinstallaties, het

gemiddelde verbruik van naar schatting 3000 liter stookolie per jaar per woning, het potentieel aan besparing van 35 percent of een goede 1000 liter per jaar, is er sprake van 419.465.550 liter stookolie besparing of 1.090.610 ton CO₂.

Mevrouw de minister, de mazoutgebruikers dragen via hun elektriciteitsfactuur verhoudingsgewijs evenveel bij tot de financiering van de REG-initiatieven, maar bij de REG-actieplannen van de distributienetbeheerders vallen ze uit de boot. In hoeverre hebt u al acties ondernomen om de REG-premies ook voor stookoliecondensatieketels te stimuleren?

Er zijn een aantal maatregelen die op een snelle en eenvoudige manier een grote energiebesparing opleveren. Een daarvan, naast dakisolatie en superisolierend glas, is een goede ketel. Wat doet men voor die 33 percent stookoliegebruikers, die voor een belangrijk deel met verouderde ketels zitten? De distributienetbeheerders verdelen aardgas en geen mazout, dus we kunnen hen die bedrijfslogica niet kwalijk nemen. Maar als ze ook REG-actieplannen moeten uitvoeren en premies toekennen, speelt het petje van aardgasverdelers blijkbaar wel mee bij het bepalen welke maatregelen wel worden gestimuleerd en welke niet.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, ik wil gewoon zeggen dat, zoals mevrouw Moerman al heeft aangegeven, er wel een zekere ratio zit in het gedrag van de netbeheerders. Zij willen natuurlijk dat zoveel mogelijk mensen aansluiten op hun aardgasnet. Dat zal ook nodig zijn om de investeringen in het aardgasnet draagbaar te kunnen houden.

Als de investeringen in de uitbreiding van het net gevolgd worden door bijkomende aansluitingen, zal dat amper effect hebben op de distributietarieven. Mochten de aansluitingen op de uitgebreide netten achterwege blijven, moeten de bijkomende investeringen natuurlijk uitgesmeerd worden over de bestaande aardgasklanten en zullen die allemaal hun tarieven zien stijgen. Ik heb er een zeker begrip voor dat de netbeheerders er alles aan willen doen om de aansluitingen op het net te bevorderen.

De mazoutleveranciers leveren geen enkele eigen bijdrage, buiten de initiatieven die ze zelf nemen, dus worden ze door de overheid niet verplicht om te investeren in REG-actieplannen. Nochtans zouden we dat kunnen doen. Volgens mij bepaalt het REG-decreet dat men aan elke energieleverancier, of het nu om stroom, gas of mazout gaat, openbaredienstverplichtingen kan opleggen inzake rationeel energiegebruik. Als men het effectief nuttig vindt om ook condensatieketels met stookolie te bevorderen, zou het Vlaamse Gewest ook een financieringssysteem in werking kunnen doen treden en dat zelf vergoeden.

Ik vind het een beetje dubbel van de mazoutsector om nu de aardgasdistributienetbeheerders te beschuldigen van een soort protectionisme, als men hetzelfde doet voor de bijdrage vanuit het stookoliefonds dat met een toeslag op de stookolie gefinancierd zou worden. Ik heb het dan over het stookoliefonds dat mee zou betalen voor de bodemsanering door lekkende stookolietanks. De sector wil wel centen in PREMAS stoppen, maar alleen als de klanten die gebruik maken van middelen uit het fonds om de bodem te laten saneren beloven om stookolie te blijven afnemen. Na alle ellende die mensen hebben gehad met een lekkende stookolietank en de bodemverontreiniging die daaruit is voortgevloeid, gaat men ze nog verplichten om opnieuw in stookolie te investeren en verbieden dat ze overstappen naar aardgas. Eenzelfde vorm van protectionisme is daar dus te vinden.

Ofwel zegt men dat elke discriminatie verboden is, maar dan kan het ook niet dat in het kader van het fonds dat intervenueert in de saneringskosten voor lekkende stookolietanks mensen verplicht worden om bij mazout te blijven.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Om verwarring te vermijden, moet vooraf worden aangegeven dat de aardgasdistributienetbeheerders geen REG-openbaredienstverplichtingen hebben. Zij ondernemen wel REG-acties, maar deze worden gefinancierd door een aardgasfonds dat nog financiële middelen gebruikt van het voormalige Controlemat. Die financiële middelen worden volledig door de aardgasklanten aangebracht.

Verder voorziet het Elektriciteitsdecreet inderdaad in de mogelijkheid om openbaredienstverplichtingen geheel of gedeeltelijk te financieren met middelen uit het Energiefonds. Maar de overheid heeft er reeds onder de vorige Vlaamse Regering voor geopteerd om dat niet te doen, en het fonds aan te wenden voor het eigen energiebeleid. Artikel 20, paragraaf 3, van het Elektriciteitsdecreet voorziet er immers in dat de Vlaamse Regering beschikt over de kredieten van het Energiefonds voor de uitvoering van haar energiebeleid, waaronder de financiering van de openbaredienstverplichtingen slechts een van de opgesomde mogelijkheden is.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders hebben de openbaredienstverplichting om een zekere hoeveelheid primaire energie te besparen bij hun afnemers. Voor de huishoudens wordt deze hoeveelheid in 2008 berekend als twee percent van hun elektriciteitsleveringen in 2006. De acties zelf om tot deze resultaten te komen, mogen vrij door de netbeheerders worden gekozen. Aangezien het om primaire energiebesparing gaat, mogen ze ook vrij kiezen met welke energiedrager ze het resultaat behalen.

De elektriciteitsnetbeheerders proberen hun resultaatsverplichtingen in het kader van deze REG-openbare-dienstverplichting tegen een zo laag mogelijke kostprijs te realiseren. Zij kunnen dit inderdaad tegen de laagste kostprijs doen, juist omdat zij de vrijheid hebben om de voor hen optimale keuze van premies en acties effectief uit te voeren. Op deze wijze wordt ook de weerslag op de nettarieven tot een minimum beperkt.

Wat de condenserende stookolieketels betreft, hebben Infrac, de PBE, AGEM en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen condenserende stookolieketels opgenomen in hun voorgestelde actieplan voor 2008. Infrac heeft bij haar uiteindelijke keuze in december echter beslist om dit in 2008 vooralsnog niet te doen.

Behoudens bij de premie voor condensatieketels, wordt voor het in aanmerking komen voor een REG-premie door geen enkele netbeheerder een onderscheid gemaakt tussen stookolie- en aardgasgebruikers. Een gemiddeld Vlaams gezin betaalt voor de actie condensatieketels via de nettarieven minder dan een halve euro per jaar. Van een onevenwichtige financiering van aardgasbesparingen door stookoliegebruikers via de factuur, is er dus geen sprake.

De Vlaamse overheid streeft ernaar dat het realiseren van de energiebesparing in het kader van de REG-openbare-dienstverplichtingen niet alleen zo efficiënt mogelijk gebeurt, maar ook zo sectorneutraal mogelijk, en liefst op een zo uniform mogelijke wijze tussen de diverse netbeheerders. Toch zijn het de netbeheerders die de uiteindelijke beslissing nemen om hun resultaatsverplichtingen waar te maken.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Het blijft zo dat je in een rechter-en-partijsituatie zit in sommige gevallen. Ik ben wel gevoelig voor het argument van de heer Martens, die zegt dat als je de ene discriminatie aanklaagt – want dat doet de sector – je ook de andere moet aanklagen. Dat is correct. Los van de eerlijke behandeling en wat het kost, denk ik vooral aan het potentieel aan besparing dat er is en aan het effect dat een premie blijkbaar heeft. Meer dan één miljoen ton CO₂, daar kan je niet naast kijken. Het is spijtig dat men dat laat liggen omdat er inderdaad een perfecte bedrijfseconomische logica wordt gehanteerd. Ik neem aan dat de heer Martens dat heel goed kent omdat hij in Eandis zit. Door die logica neemt men een optie die een besparingspotentieel terzijde laat liggen waar we het kunnen gebruiken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Bart Martens treedt als waarnemend voorzitter op.*

Interpellatie van de heer Joris Vandenbroucke tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de verdieseling van het wagenpark en de hervorming van de verkeersbelastingen

Interpellatie van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het Vlaams dieselwagenpark en de vergroening van de autofiscaliteit

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toename van het aantal wagens met dieselmotor en de impact ervan op de luchtvervuiling door fijn stof

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de voorzitter, collega's, op 7 april was het werelddag van de gezondheid, en dat was voor de VAB (Vlaamse Automobilistenbond) blijkbaar het moment om het zogenaamde dieseldebat aan te trekken. De VAB heeft erop gewezen dat er in ons land maar liefst 13.000 vroegtijdige sterfgevallen te betreuren zijn ten gevolge van de aanwezigheid van fijn stof in de lucht en dat er nergens in de wereld zoveel dieselwagens rondrijden als in ons land.

Maar liefst 54,3 percent van ons wagenpark bestaat uit dieselvoertuigen, die voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor de uitstoot van fijn stof en NOx. Dat is uniek in de wereld. Hoe komt dat? De VAB stelt dat de belasting op de inverkeerstelling (BIV) en de verkeersbelastingen op geen enkele wijze het aankoopgedrag sturen. Bovendien is dieselbrandstof aan de pomp in België heel wat goedkoper dan benzine. Het gevolg is dat ongeveer een kwart van de verkochte dieselvoertuigen wordt gekocht door mensen die daar eigenlijk geen baat bij hebben: ze leggen minder dan 10.000 kilometer per jaar af en maken ook zeer korte ritten. Die motor rendeert dus niet en stoot in verhouding nog veel meer fijn stof en NOx uit. Volgens de VAB moet het aandeel van de dieselvoertuigen dringend omlaag. De vereniging stelt daartoe twee grote mechanismen voor. Enerzijds is er nood aan een fiscale gelijkshakeling van diesel en benzine. Anderzijds moet de aankoop van schonere wagens worden gestimuleerd.

Mevrouw de minister, u hebt op een bepaald ogenblik zeer terecht gezegd dat u niet bevoegd bent voor de

gelijkschakeling van de accijnzen op diesel en benzine. U stelde de handen vol te hebben met die zaken waarvoor u wel bevoegd bent. Sinds de vorige staatshervorming bent u zo bevoegd voor het bepalen van de aanslagvoet en de heffingsgrondslag van de BIV. De VAB zegt dat dit het ideale sturingsinstrument is, omdat het kan worden gekoppeld aan de milieu-impact van het voertuig. Ik ben het daar natuurlijk mee eens. De BIV moet immers worden betaald bij aankoop van een voertuig. Als de grootte van het te betalen bedrag op het ogenblik dat iemand een voertuig koopt, afhangt van de milieu-impact van dat voertuig, zal hij natuurlijk tweemaal nadenken over het kiezen van een milieuvriendelijk exemplaar.

De federale overheid heeft al een poging gedaan om de aankoop van milieuvriendelijke wagens te stimuleren, met een fiscale tegemoetkoming op basis van de CO₂-uitstoot. Dat was echter eigenlijk een slag in het water, als we bedenken dat van het half miljoen wagens die vorig jaar werden verkocht, er nauwelijks 17.000 hebben kunnen genieten van die fiscale bonus van de federale overheid. Bovendien is het marktaandeel van milieuvriendelijke wagens in 2007 gedaald ten opzichte van 2005, van 5,2 procent tot 4,15 procent. Het is de Vlaamse Regering die de belangrijkste hefboom in handen heeft om het aankoopgedrag van de mensen te stimuleren. Ze weet dat ook, want op 20 juli 2006 heeft ze beslist dat er zou worden voorgesteld de ecoscore te gebruiken als basis voor de berekening van de BIV en de jaarlijkse verkeersbelasting. Op 16 oktober 2007 werd dat standpunt herhaald: "De Vlaamse Regering wenst voort te gaan met de hervorming van de autofiscaliteit, in de richting van een grotere variabilisering van de kosten, in functie van de gereden kilometers en in functie van de ecoscore van de wagens." In stuk 13, de toelichting bij de middelenbegroting voor 2008 lees ik het volgende: "De uitwerking van de verkeersbelastingen op basis van de milieukeurmerken van het voertuig is in volle voorbereiding. Een protocolakkoord tussen de federale overheid en de drie gewesten over het gebruik van de ecoscore ligt ter goedkeuring op tafel."

Mevrouw de minister, op 16 januari heb ik u gevraagd hoe het zat met de hervorming van de BIV op basis van de ecoscore. U hebt toen bevestigd dat de ecoscore een goede basis kan zijn voor die hervorming. U stelde dat uw administratie een voorstel had uitgewerkt waarin de parameters nauwkeurig werden beschreven. Ook stelde u dat het definitieve uitwerken dit jaar zou gebeuren. U zei eveneens dat de overheveling en implementatie van die federale bevoegdheid soms problemen schept. Het zou gaan over technische problemen, vooral dan wat de software betreft. U voegde eraan toe: "De deadline van 2008 zal niet worden gehaald. Het zal misschien 2009 worden." Op 29 februari 2008 heeft de Vlaamse Regering afgesproken dat u inderdaad een initiatief zou nemen om dit dossier in een stroomversnelling te brengen.

Ik interpelleer u hierover omdat ik geschrokken ben van de reactie van uw collega, minister Van Mechelen, op de stellingen van de VAB over de verdieseling van het wagenpark. Op vraag van de Vlaamse Regering heeft de VITO (Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek) de ecoscore uitgewerkt. Mevrouw de minister, ik ben het volledig eens met u toen u in een persmededeling het volgende schreef: "Het ombuigen van het verkeersaandeel in de emissies is een behoorlijke uitdaging. Daarom maak ik werk van een beleid dat milieuvriendelijkere voertuigen stimuleert. Om auto's te vergelijken, werd de ecoscore ontwikkeld. Die houdt rekening met verschillende schade-effecten, zoals het broeikaseffect, de luchtkwaliteit en de geluidshinder. Het is een eenvoudig instrument, waarbij wagens door een score van nul tot honderd gemakkelijk kunnen worden vergeleken. De autokoper kan op basis hiervan dan een goede, onderbouwde keuze maken voor een milieuvriendelijke wagen. Ik hoop dat iedereen op deze manier een bewuste keuze maakt." U vervolgt: "Een zeer groot pluspunt aan de ecoscore is dus het geïntegreerde karakter, waardoor niet enkel naar de vermindering van het broeikaseffect, maar ook naar de verbetering van de luchtkwaliteit en de invloed op mens en milieu wordt gekeken." Dat is precies wat de VAB ook zegt. Ik had het niet beter kunnen zeggen. U gebruikt trouwens precies dezelfde argumenten om de ecoscore te verdedigen die de Vlaamse Regering heeft gebruikt op 20 juli 2006. U hebt ook de daad bij het woord gevoegd. U hebt de website www.ecoscore.be gelanceerd. Er is het actieplan milieuzorg in het voertuigenpark van de Vlaamse Regering, waarbij de ecoscore als basis voor de aankoop wordt genomen.

Ik viel dan ook van mijn stoel toen minister van Mechelen in de krant verklaarde dat de hervorming van de BIV er zeker niet zal komen voor 2012. In een antwoord op een vraag van de heer de Kort heeft hij de softwareproblemen waarover u het had, wat gespecificeerd. Hij verwijst onder meer naar "de leeftijdspiramide binnen sommige diensten van Financiën, waardoor men niet adequaat kan inspelen op de veranderingen die, bijvoorbeeld, Vlaanderen zou willen doorvoeren". Hij zegt dat er te veel oude mensen op de FOD Financiën (federale overheidsdienst) werken. Zij zijn niet in staat met informatica bezig te zijn. Anno 2008 is het hallucinant dat een softwareprobleem te wijten is aan de leeftijdspiramide bij de administratie die voor een deel moet instaan voor die hervorming.

In zijn antwoord op de heer de Kort zei de minister ook het volgende. "Men zal morgen niet zomaar beginnen te werken op basis van bijvoorbeeld de ecoscore zoals de VITO heeft gedaan. De oefening van de VITO is heel leerzaam, maar er zal eerst nog overleg met alle betrokken actoren nodig zijn vooraleer je iets dergelijks kunt invoeren. Ik heb echter geleerd dat je op het

vlak van fiscaliteit beter wat langer nadenkt vooraleer meteen grote principes te verkondigen.”

Twee jaar geleden heeft de Vlaamse Regering die principes al verkondigd. Dat is dus niet ‘meteen’. Herhaaldelijk is de ecoscore naar voren geschoven als het ideale instrument om de BIV en de verkeersbelastingen te hervormen. U hebt ook verschillende maatregelen genomen waarbij u de door VITO uitgewerkte ecoscore naar voren schuift om de mensen wakker te schudden. U raadt hen aan www.ecoscore.be te raadplegen voor ze een auto kopen. Dat is een prachtig instrument. Minister Van Mechelen zegt dat het allemaal niet voor morgen is. Het is maar voor 2012 of 2013. De ecoscore is misschien toch niet zo bijzonder. Tegen 2012 zitten we zes jaar na de beslissing van de Vlaamse Regering. Ik vind dat veel en veel te lang.

Bevestigt u de relatief grotere negatieve invloed van dieselwagens op het milieu in vergelijking met benzinewagens? Wat bent u van plan hieraan te doen? Zult u dit aanpakken in uw voorstel tot hervorming van de verkeersbelastingen en de BIV?

Om welke redenen kan de hervorming van de BIV niet voor 2012 plaatsvinden, zes jaar na de beslissing van deze Vlaamse Regering?

Om welke redenen wordt getwijfeld aan de ecoscore als belastingbasis voor de BIV? Wat zijn de alternatieven? Hoe zit het met de verkeersbelasting?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik heb dezelfde vragen als de heer Vandenbroucke. Ik viel ook van mijn stoel toen ik de reactie van minister Van Mechelen las over de ecoscore. Vooral zijn hallucinante motivatie voor het uitstel sloeg me met stomheid. Ik vind het jammer dat de leden van Open Vld hier niet meer aanwezig zijn. Ik had graag hun reactie gehoord. Ze konden dit misschien in een ruimer kader plaatsen. Nu zitten we rondjes te draaien. Wellicht moeten we minister Van Mechelen ook nog eens ondervragen. Ik verwacht een standpunt van de hele Vlaamse Regering.

Twee maanden geleden hadden we het hier over de dieselroetfilter. Dezelfde motivatie lag aan de basis van die vragen: een abnormaal hoog aantal dieselwagens. Ik heb een simpele extrapolatie gemaakt. Als we het huidige beleid doorzetten in de komende jaren, zou in 2011 65 percent van ons wagenpark uit dieselwagens bestaan. Het wordt alleen maar erger. Ik maak me niet alleen zorgen over het klimaat en de CO₂-uitstoot, maar ook en vooral over de uitstoot van NO_x en fijnstofdeeltjes. Op dat vlak halen we een zeer slechte Europese ecoscore en zullen we zeker tegen de lamp lopen voor de NEC

(national emission ceilings), de richtlijn inzake emissieplafonds, alsook voor de richtlijn fijn stof. Vlaanderen zal daarvoor in elk geval een beroep moeten doen op de uitzonderingsmaatregelen.

Nog een concrete aanleiding voor mijn interpellatie was het onverwacht positieve standpunt van de VAB. De automobilistenbond pleit voor een groene fiscaliteit. Dit versterkt onze vraag naar de invoering van groene verkeersbelastingen.

Tussendoor vernamen we dan ook nog van de heer Vandenbroucke dat het wagenpark van de Vlaamse Regering ook niet zo goed scoort. Zij zou nochtans een voorbeeldfunctie kunnen uitoefenen. U kwam er zelf nog redelijk goed uit, mevrouw de minister.

Terug naar minister Van Mechelen. De ecoscore zal niet voor morgen zijn, en misschien komt ze er zelfs helemaal niet of zullen de criteria niet meetellen. Ik was zeer verrast, zeker omdat de regering in 2006 een soort kaderbeslissing nam. Bovendien maakte ik uit uw antwoord van twee maand geleden op dat nog dit jaar dat kader duidelijk kenbaar gemaakt zou worden. Dit blijkt ijdele hoop te zijn. Mevrouw de minister, hoe zit het nu?

Wat is uw standpunt over de uitspraken van de VAB? Zijn er te veel diesels in ons land? Moeten we de verdiesel van ons wagenpark afbouwen?

Wat is de concrete stand van zaken inzake de ecoscore? U zei dat u de invoering van ecoscore zou samenvoegen met de overname van de inning. Het kader zou nog dit jaar worden uitgewerkt. Mogen we dat inderdaad verwachten?

Hoe moet ik de uitspraken van minister Van Mechelen tegenover de beslissing van 2006 begrijpen? Hij is nog niet zeker dat die groene autofiscaliteit op basis van de ecoscore er zal komen.

Komt er een vergroening van het wagenpark van de ministers?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik zou het debat willen opentrekken. Zoals de heer Daems zei, is er in de commissie voor Leefmilieu al heel wat aandacht gegaan naar het fijn stof en de installatie van roetfilters. We hebben een nuttige gedachtewisseling gehad. Daar werd gewezen op de beperkte efficiëntie van achteraf geïnstalleerde roetfilters en het belang van een nieuw wagenpark. De roetfilters moeten van bij de aanvang geïnstalleerd zijn.

Ik denk niet dat we de schadelijkheid van het fijn stof en de uitstoot van dieselwagens nog in twijfel kunnen

trekken: dat is bewezen. De vraag is nu hoe we daarmee omgaan en hoe we dit aanpakken binnen het volledige fijnstofplan van de Vlaamse Regering. Daarin worden heel wat concrete acties aangekondigd. Moet het fijnstofplan worden bijgestuurd in het kader van de nieuwe bevindingen? Wat zal er gebeuren met de vergroening van de autofiscaliteit? Op welke basis wordt een slimme kilometerheffing geheven? Daarover is al heel wat gezegd.

Ik verwijs naar een recente uitspraak in Nederland, dat een fijnstofaks heeft ingevoerd die hoog kan oplopen, zeker voor vervuulende wagens. Er kan ook een extra premie op dieselwagens komen die kan oplopen tot 11.100 euro. Er was een procedure opgestart bij de Europese Commissie, die werd aangevochten. Er volgde een positieve uitspraak dat Nederland de fijnstofaks kan invoeren. Het is dus een instrument dat Europa erkent. Dat kan een bijkomend argument zijn om ook in Vlaanderen actie te ondernemen.

Dieselwagens renderen pas na vele kilometers rijden. Heel wat mensen kopen een dieselwagen en rijden alleen maar korte afstanden. Ze doen daar geen enkel voordeel mee. Er zijn studies die uitwijzen dat dieselwagens pas een rendement hebben vanaf 15.000 kilometer rijden. Misschien bestaat er een mogelijkheid om via autofiscaliteit of slimme kilometerheffing stimulansen te geven zodat dieselwagens enkel worden gekocht en gebruikt door mensen die veel kilometers afleggen.

Mevrouw de minister, hoe staat het nu met de autofiscaliteit, met vergroening en slimme kilometerheffing? Op welke manier zal de Vlaamse Regering daarmee omgaan? Wanneer zult u stappen zetten? Is er een bijsturing nodig van het fijnstofplan, zeker in het licht van de huidige bevindingen?

Het is fout om alles te richten op het gebruik van wagens. Het is nog altijd beter om geen wagen te gebruiken dan allerlei maatregelen te nemen. We moeten ook investeringen doen in infrastructuur, zodat de zachte weggebruiker zich veilig kan verplaatsen. Dan zullen meer mensen hun dieselwagen laten staan voor korte afstanden en zich per fiets of te voet verplaatsen. Het is totaal verkeerd om één aspect te bekijken. We moeten ook aandacht hebben voor andere zaken, en financiële inspanningen van de Vlaamse Regering in de fiets- en voetgangersinfrastructuur stimuleren.

Er zijn ook heel wat problemen met aardgasvoertuigen. Acht jaar geleden kondigde de federale regering aan dat ze meer zou investeren in aardgasvoertuigen. Er was sprake van fiscale stimulansen. Die bestaan momenteel, maar er zijn ook problemen, onder andere dat er geen stations zijn. Die problemen hebben ook een Vlaams aspect. Vlaanderen kan ook inspanningen doen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik viel bijna van mijn stoel toen ik de heren Vandenbroucke en Daems hoorde beweren dat dieselwagens een relatief grotere invloed hebben op het milieu dan benzinewagens. Ik sluit me aan bij het standpunt van mevrouw Schauvliege.

De CO₂-uitstoot van benzine is groter dan van diesel. Dieselwagens verspreiden wel meer fijne stofdeeltjes. De automobielsector speelt daar goed op in. Momenteel hebben veel automerken standaard een roetfilter geïnstalleerd. Daarnaast hebt u, mevrouw de minister, maatregelen genomen om de roetfilters te subsidiëren en te stimuleren. De stelling van de VAB, die toch geen milieudeskundige is, zomaar volgen, is kort door de bocht gaan.

We moeten wel rekening houden met het probleem van de doorstroming. Alle wagens verbruiken meer brandstof, zelfs tot 50 percent, bij het rijden over een verkeersplateau. Bijgevolg stoten zo ook meer CO₂ uit. Misschien moeten we de minister van Mobiliteit eens ondervragen over haar aanpak van de doorstroming van het verkeer om milieuhinder tegen te gaan.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De vele vragen en tussenkomsten bewijzen dat dit probleem leeft. Eerst geef ik nog enkele cijfers over het aandeel van de dieselwagens in Vlaanderen. In de periode van 1990 tot 2006 is het aandeel dieselwagens meer dan verdubbeld. In 2006 maakten de dieselwagens 54 percent uit van het personenwagenpark ten opzichte van 28 percent in 1990. 75 percent van de nieuw verkochte wagens in 2006, waren dieselwagens.

Zoals u allen weet, is het probleem van de uitstoot van fijn stof en NO_x door dieselwagens vooral gerelateerd aan de oudere wagens. Alle nieuw op de markt gebrachte wagens voldoen vandaag minstens aan de euro 4-norm. Meer dan een kwart van de nieuwe dieselwagens zijn al uitgerust met een deeltjesfilter.

Dieselwagens stoten meer fijn stof uit dan benzinewagens, zeker als ze niet zijn uitgerust met een roetfilter, maar anderzijds stoten dieselwagens een pak minder CO₂ uit. Dit is wellicht één van de redenen waarom het dieselbeleid zo werd gepromoot. We moeten het beleid niet zo zeer op één bepaalde technologie focussen, maar we moeten de globale milieu-impact van voertuigen bekijken, een beetje in tegenstelling met de euro-normen voor personenwagens die tot en met euro 5 een behoorlijk verschil in emissie tussen dieselwagens en benzinewagens toelaten, gebaseerd op het grote verschil in technologie.

Om hieraan tegemoet te komen werd de ecoscore ontwikkeld. De ecoscore combineert de uitstoot van fijn

stof en andere luchtvervuilende stoffen, zoals NO_x, met de broeikasgassen zoals CO₂. Samen vormen ze één indicator. Benzinewagens scoorden in het verleden over het algemeen beter voor wat de ecoscore betreft, dankzij de lage uitstoot van NO_x en fijn stof. Een dieselwagen met gesloten roetfilter – dat is een filter die ingebouwd is in de aangekochte wagen, ik verwijs hiervoor naar een vorig debat – zal vandaag minstens even goed scoren als een benzinewagen. Dit is vooral te danken aan de veel lagere CO₂-uitstoot.

Een beleid gebaseerd op de ecoscore, is geen beleid om de aankoop van dieselwagens af te remmen, maar wel om bij de keuze voor een diesel, te kiezen voor een diesel met gesloten roetfilter. Dit is het signaal dat we moeten geven. Het lijkt me fout om een bepaalde categorie te stigmatiseren. We moeten een aankoopbeleid voeren waarbij we de mensen wel nog laten kiezen, maar hen stimuleren om alles in rekening te nemen.

Mijnheer Vandenbroucke, u stelde dat de regering twee jaar geleden al heeft aangekondigd dat de verkeersbelastingen hervormd zouden worden, dat met alle emissies rekening zal worden gehouden, dat de ecoscore daarvoor een heel geschikt middel is en dat er nog een paar technische wijzigingen dienden te worden aangebracht. U hebt dat allemaal heel correct geciteerd. Mijn standpunt blijft ongewijzigd. De ecoscore vormt een heel goed uitgangspunt. De regering besliste dit twee jaar geleden. We moeten enkel bekijken of er geen aanpassingen nodig zijn. Naar aanleiding van een actuele vraag heb ik al opgemerkt dat het van belang is om ook het accijnzenbeleid te bekijken zodat we geen twee keer belasten. De heer Sannen merkte op dat dit volgens hem niet het geval is, omdat het accijnzenbeleid te maken heeft met de prijs aan de pomp. We zijn dit aan het uitklaren en ik kan u ter zake geruststellen, want ik heb gezegd dat ik het instrument en de criteria dit jaar wil uitklaren, en ondertussen heeft mijn administratie mij een voorstel bezorgd over de manier waarop we de autofiscaliteit inhoudelijk kunnen vergroenen. Het voorstel betreft zowel de BIV als de jaarlijkse verkeersbelastingen. Over dit voorstel werd het overleg opgestart met de kabinetten van mijn collega's Van Brempt en Van Mechelen.

U had het ook over antwoorden van minister Van Mechelen. Ik ben heel slecht geplaatst om er uitspraken over te doen. Het voorstel ligt op tafel en wordt op dit ogenblik besproken. Het is de bedoeling om met de nota naar de regering te gaan. We zullen zien op welk punt we inhoudelijk zullen uitkomen. U kunt minister Van Mechelen gerust met zijn uitspraken confronteren. Ze betreffen wellicht hoofdzakelijk het financiële aspect. Ik zeg er nu niets over. Het is mijn taak om een inhoudelijke nota te maken over de wijze waarop we zullen vergroenen. Daarbij moeten een aantal discussiepuntjes worden opgeruimd en er blijven er vandaag nog een

aantal over. Eenmaal ze uitgeklaard zijn, kunnen we met de nota naar de regering stappen.

Wat de vergroening van het wagenpark van de ministers betreft, verwijs ik naar mijn collega, minister Bourgeois. Er hebben besprekingen plaatsgevonden over de opname van de ecoscore in een nieuwe dienstorder over de aanschaf van dienstvoertuigen. Deze omzendbrief heeft eveneens betrekking op de wagens van de kabinetten. Natuurlijk scoren de oudere wagens minder goed, maar het is niet mogelijk om om de vijf jaar oude wagens te vervangen door nieuwe. Er moet een evenwichtsoefening gemaakt worden.

Mevrouw Schauvliege, het is inderdaad beter om, indien mogelijk, geen wagen te gebruiken. Ik doe mijn best om zo veel mogelijk verplaatsingen tussen het kabinet en het parlement te voet te doen. Onderweg kan ik mijn telefonische vergaderingen trouwens voortzetten en ik probeer het aantal dossiers dat ik meedraag, zo veel mogelijk te beperken.

De vergroening van de autofiscaliteit maakt deel uit van het Saneringsplan fijn stof, dat hier enkele weken geleden werd toegelicht. De regering heeft inderdaad beslist om tot een herziening over te gaan.

De verkeersbelastingen zijn absoluut een gewestelijke bevoegdheid. We hebben de instrumenten daarvoor dus in handen. Met betrekking tot de slimme kilometerheffing heeft de Vlaamse Regering beslist om die in te voeren voor vrachtwagens. De gesprekken over hoe we dat precies kunnen doen, lopen nog.

Dit is inderdaad een verhaal dat breder moet worden bekeken. In het fijnstofplan wordt een pakket van maatregelen uitgewerkt. De ecologiepremie voor vrachtwagens is reeds in uitvoering. De hervorming van de verkeersbelastingen en de subsidiëring van het achteraf inbouwen van een roetfilter voor personenwagens staan in de startblokken. Op dit ogenblik bekijken we nog hoe we dat het best kunnen gebruiken. We kunnen vandaag dus nog niet evalueren.

Er is vandaag nog altijd een vrij groot prijsverschil in de aankoop en het verbruik van dieselwagens ten opzichte van benzinewagens. Gelet op die verhouding zijn dieselmotoren vandaag nog altijd eerder afgestemd op langere afstanden. Ik heb hier niet zo lang geleden in de commissie gezegd dat je geen roetfilter moet plaatsen op een dieselwagen die maar één keer per week uit de garage wordt gehaald voor een toertje rond de kerktoeren. We moeten dan ook focussen op een beleid dat de juiste maatregel treft voor de juiste categorie wagens.

We zitten met een dieselbeleid dat eerder op lange afstanden focust, en dus is de fiets niet het meest voor

de hand liggende alternatief voor zulke wagens. U stelt wel terecht dat we aan de fietsvoorzieningen moeten werken. We zitten daarbij in het systeem van de convenanten. Gemeenten kunnen zelf initiatieven nemen. Ik heb hier al gezegd dat we op dit ogenblik aan het evalueren zijn wat het meest efficiënte instrument is. Het is een gedeelde bevoegdheid met minister Van Brempt. We verwachten de evaluatie in mei. Eind mei, begin juni kunnen we dat dus naar het parlement brengen. Op dat moment zullen ook de juiste keuzes voor de toekomst kunnen worden gemaakt.

We zien wel dat de middelen voor de fietsinfrastructuur jaar na jaar mooi opgesoupeerd raken, ook binnen module 13. Er zit wat vertraging tussen het opsouperen van de middelen en het aanleggen van de fietspaden, doordat er nog een aantal knelpunten zijn, zoals de onteigeningen, die voor wat moeilijkheden blijven zorgen. Ik heb trouwens met veel genoegen vastgesteld dat de gouverneur van Limburg in de kranten iedereen die een fietspad voor de deur heeft, opriep om zich snel te laten onteigenen. Het was een emotionele oproep. Misschien zal hij enig effect hebben.

Samenvattend kunnen we stellen dat dit verhaal alle types van voertuigen raakt. Het is geen goed idee om nu één categorie voertuigen te stigmatiseren. We moeten bekijken hoe het wagenpark in zijn geheel evolueert. We moeten komen tot een goede omvorming van de twee belastingen. Wat mij betreft, zal dat op 1 januari 2010 zijn, zoals dat in het aangekondigde scenario is voorzien. De nota wordt nu inhoudelijk voorbereid en ik hoop er zo spoedig mogelijk mee naar de regering te kunnen gaan.

Het lijkt mij opportuun om met minister Van Mechelen nog een boompje op te zetten over de obstakels. Hij zal immers voor de praktische implementatie zorgen.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Dit is inderdaad een en-en-verhaal. Het gaat niet enkel over fiscaliteit. De meest milieuvriendelijke kilometer is de kilometer die je niet gereden hebt met de wagen. Ik sta volledig achter de stelling dat we moeten blijven investeren in de fietspaden en dergelijke meer. U bevestigt op dat vlak dat de middelen blijven toenemen en dat ze nog opgesoupeerd worden ook. Dat is goed.

Ik keer even terug naar de kern van mijn interpellatie, namelijk de autofiscaliteit. Het verheugt mij dat u nog eens benadrukt hoezeer de ecoscore een geïntegreerde indicator is, die waarborgt dat de consumenten een evenwichtige keuze kunnen maken. U stelt ook duidelijk dat het niet nodig is om deze of gene technologie te

stigmatiseren. Dat wordt immers geneutraliseerd door het evenwichtige karakter van de ecoscore.

Ik ben blij dat u bevestigt dat de ecoscore een zeer goed uitgangspunt is voor de hervorming van de BIV en de verkeersbelasting. U stelt dat dat instrument dit jaar op punt moet worden gesteld. Er zijn nog een aantal kleine discussiepuntjes en een aantal technische aanpassingen. Ik heb daar alle begrip voor. Minister Van Mechelen heeft het niet over discussiepuntjes, hij stelt gewoon de ecoscore zelf in vraag. Daar heb ik een groot probleem mee.

U spreekt over 1 januari 2010. Ik hoop echt dat we die deadline halen. Dat is weliswaar twee jaar later dan de oorspronkelijke deadline, maar daar kan ik mee leven. Als het enige obstakel voor de hervorming praktische problemen bij de FOD Financiën zijn met betrekking tot de leeftijdspiramide van de medewerkers, hoop ik dat minister Van Mechelen nog een extra paard voor de kar zal spannen. Ik hoop dat hij niet degene zal zijn die ervoor zorgt dat de hervorming niet kan plaatsvinden op 1 januari 2010, maar pas in 2012. We zullen minister Van Mechelen daar nog eens op zijn verantwoordelijkheid wijzen.

Ik dank u in elk geval voor de bevestiging dat de ecoscore een goed instrument is en dat u alvast van plan bent om dit jaar alles op punt te stellen. Dat verheugt mij ten zeerste.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt de problematiek goed gekaderd, maar u bent mijns inziens nogal diplomatisch om het heikele punt heen gewandeld. Hoe zit het nu echt met die kwestie binnen de Vlaamse Regering? U hebt gesproken over een nota van de Vlaamse Regering waaraan nog wordt gewerkt. Krijgen we in deze legislatuur nog een hervorming van de autofiscaliteit op basis van de ecoscore? Of moeten we eerder al beginnen denken aan het verhaal van minister Van Mechelen, die alles op de Griekse kalenden wil plaatsen?

Trouwens, wanneer u spreekt over de invoering op 1 januari 2010, dan zal dat door de volgende regering gebeuren. Ik zou toch willen weten of deze Vlaamse Regering nog dit jaar zal landen met een kadernota op basis van de ecoscore. Ik voel dat daarover enige animositeit bestaat. U hebt daar niet concreet op geantwoord.

Deze Vlaamse Regering is nu vier jaar bezig. Volgens mij is het gros van dat wagenpark gekoppeld aan leasingcontracten die doorgaans vier jaar lopen. Het was dus mogelijk geweest om dat wagenpark in een

groenere richting te hervormen. Ik vind uw antwoord iets te gemakkelijk.

Mevrouw de minister, het gaat inderdaad niet om een stigmatisering van de dieselwagens. In die zin verbaast het standpunt van het Vlaams Belang me enigszins. We beseffen dat we de volgende twintig jaar zullen worden geconfronteerd met een dieselpark dat serieuze problemen zal veroorzaken op het vlak van gezondheid. Dat mogen we niet onder de mat schuiven. We hebben destijds dan ook de invoering van de roetfilter voorgesteld voor het bestaande dieselpark.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mevrouw de minister, in tegenstelling tot de heer Daems ben ik verheugd dat u het debat opentrekt. U ziet het ook veel ruimer. Ik heb ook een duidelijke datum gehoord, namelijk 1 januari 2010. Ik ben blij dat er werk van wordt gemaakt, en ik ben ervan overtuigd dat we daar in deze commissie nog vaak zullen op terugkomen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Wat de hervormingen betreft, zijn de uitgangspunten twee jaar geleden bepaald. De voltallige Vlaamse Regering heeft beslist dat er een hervorming komt op basis van de ecoscore. Tussen die

beslissing en de praktische implementatie zijn er altijd problemen. Mijn opdracht is een nota voor te bereiden voor de regering. Die nota is klaar en wordt momenteel besproken.

U hebt het ook over belemmering van de administratie. Minister Van Mechelen staat in voor de praktische implementatie. Als u daar vragen of opmerkingen over hebt, moet u hem daarover aanspreken. Hij moet zijn nota op dezelfde manier aan de regering voorleggen. Pas dan zal over de concrete zaak worden beslist.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

De heer Leo Pieters: Mijnheer Daems, we zijn niet gekant tegen een vergroening van het wagenpark. Een groene auto zou trouwens een latere agressiviteitsgraad hebben. We zitten dus op dezelfde golflengte.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Van den Eynde, door de heer Daems en door de heer Vandenbroucke werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.